

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ALWERNIA na lata 2022-2030

ZAMAWIAJĄCY

Gmina Alwernia

Gęsikowskiego 7,
32-566 Alwernia
tel. 12 283 11 15
www.alwernia.pl

OPRACOWANIE

Energia dla Miast Sp. z o.o.

ul. Powstańców Śląskich 1
43-190 Mikołów
tel.: 32 326 78 17
e-mail: biuro@ekocde.pl

**ZESPÓŁ
AUTORÓW**

Michał Mroskowiak
Kamil Krzoski
Wojciech Płachetka
Aleksandra Szlachta

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ	5
3. ANALIZA SWOT	10
4. ANALIZA NADRZĘDNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	13
5. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ – ROLNICTWO, MIESZKALNICTWO, DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	24
6. MISJA I CELE STRATEGII	28
7. PLAN DZIAŁAŃ	37
8. OCZEKIWANE REZULTATY DZIAŁAŃ	71
9. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	75
10. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	78
11. UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW W OPRACOWANIU STRATEGII	94
12. ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	95
13. POTENCJAŁ GEOTERMALNY GMINI ALWERNIA	97
14. SYSTEM REALIZACJI I MONITOROWANIA STRATEGII	99

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Alwernia na lata 2022-2030, jest dokumentem, który określa długookresowy plan działania, generalny kierunek rozwoju Gminy oraz cele, których realizacja jest niezbędna dla osiągnięcia przyjętych założeń. Ustalenia te będą podstawą do prowadzenia przez Urząd Miejski polityki społeczno-gospodarczej.

Niniejsza Strategia obejmuje cele i uwarunkowania rozwoju Gminy Alwernia do roku 2030. Podczas definiowania celów zadbano o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu – strategią województwa, a także krajowymi i unijnymi dokumentami horyzontalnymi. Zbieżność celów będzie dodatkowym atutem podczas ubiegania się przez Gminę Alwernię o środki budżetu państwa oraz funduszy unijnych na realizację projektów strategicznych.

Przygotowanie Strategii poprzedziło opracowanie dokumentu pn. Diagnoza Społeczno-Gospodarcza Gminy Alwernia, której celem było określenie, trendów zachodzących w poszczególnych sferach funkcjonowania gminy na przestrzeni ostatniej dekady oraz zidentyfikowaniu przyszłych kierunków zmian.

Diagnoza stanu obecnego oraz poznanie oczekiwań mieszkańców odbyło się również na podstawie ankietyzacji mieszkańców, które uzupełniły dane statystyczne pozyskane m.in. ze źródeł Urzędu Miejskiego w Alwerni, Banku Danych Lokalnych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

Wnioski z opracowanej Diagnozy stały się podstawą do sformułowania wizji, misji oraz wyznaczenia celów i kierunków działań w Strategii.

Można więc powiedzieć, że Strategia jest kompleksowym opracowaniem, które:

- diagnozuje stan w jakim obecnie znajduje się Gmina Alwernia – w tym jego silne i słabe strony,
- określa kierunek w jakim powinna rozwijać się Gmina Alwernia;

Strategia wskazuje również na działania, które przyczynią się do tego, aby nie była ona tylko zbiorem pustych postulatów, ale realnie i pozytywnie wpływała na otaczającą nas rzeczywistość.

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

Gmina Alwernia położona jest w zachodniej Małopolsce, od Krakowa dzieli ją tylko 30 km, a od stolicy Śląska - Katowic 50 km. Przebiegają tędy ważne szlaki komunikacyjne: Autostrada A4 i droga wojewódzka nr 780 Kraków - Chelmek.

Na obszar Gminy składają się dwie jednostki geomorfologiczne: Grzbiet Tenczyński stanowiący część Jury Krakowsko-Częstochowskiej oraz Dolina Górnej Wisły, która należy do Kotliny Oświęcimskiej. W obrębie Gminy położone są dwa parki krajobrazowe: Rudniański Park Krajobrazowy i Tenczyński Park Krajobrazowy. Wchodzą one w skład Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego obejmującego prawie dwie trzecie obszaru gminy.

Gminę tworzy Miasto Alwernia i 10 sołectw: Brodła, Grojec, Kwaczała, Podłęże, Mirów, Nieporaz, Okleśna, Poręba Żegoty, Regulice i Źródła.

Rysunek 1: Mapa Alwerni

Rozwój gospodarczy jest procesem nieustannych zmian, dokonujących się w gospodarce, środowisku, społeczeństwie i przestrzeni miejskiej. Przekształcenia wynikają z działań podejmowanych przez samorząd oraz mieszkańców, a także wpływów zewnętrznych, jak trendy globalne i lokalne. Strategia rozwoju jest dokumentem, przedstawiającym główne kierunki zmian w perspektywie długofalowej. Opracowana Diagnoza społeczno-gospodarcza pozwoliła na przeanalizowanie aktualnego obrazu Gminy. Kompleksowa i pogłębiona diagnoza stanowi punkt wyjścia i bazę dla opracowania założeń Strategicznych. Zgodnie z obowiązującym prawem, diagnoza nie jest już tylko dobrą praktyką czy standardem realizacyjnym, ale obowiązkiem ustawowym wynikającym z art. 10a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Dla Strategii Rozwoju Gminy Alwernia na lata 2022-2030, diagnozę przygotowano jako odrębny dokument (raport diagnostyczny), a w samej Strategii przytoczone zostaną jedynie kluczowe dane i informacje oraz najważniejsze wnioski z nich płynące.

Diagnozę przeprowadzana w ujęciu dynamicznym, tzn. obejmującym nie tylko stan aktualny, ale również analizę stanu poprzedzającego (przyjęto do analizy dane za okres 2015-2020, lub w przypadku braku najnowszych danych, za okres 2015-2019).

Diagnoza obejmuje następujące obszary:

- Uwarunkowania geograficzne;
- Demografię;
- Gospodarkę i rynek pracy;
- Jakość powietrza;
- Kulturę;
- Sport i rekreację;
- Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne;
- Politykę społeczną;
- Edukację;
- Finanse.

Wnioski z Diagnozy stanowią podstawę dla opracowania w dalszej kolejności analizy SWOT, która ma stać się bazą dla określenia przyszłej Misji i Wizji rozwoju Alwerni do roku 2030 oraz nakreślenia celów, których realizacja ma przyczynić się do ich osiągnięcia. Odnosząc się do obecnej sytuacji rozwoju Alwerni, oceny sytuacji ostatnich lat oraz wyzwań związanych między innymi ze skutkami

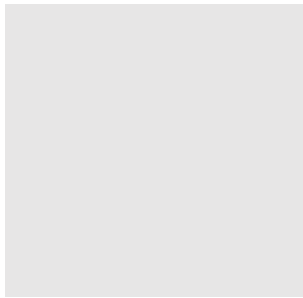
trwającego stanu epidemii, a także dzięki wykorzystaniu zidentyfikowanego potencjału Gminy będzie można wyznaczyć w ramach Strategii nowe kierunki zmian, służące zrównoważonemu rozwojowi w obszarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym i infrastrukturalnym. Diagnoza społeczno-gospodarcza przedstawia obraz gminy, jaki wyrasta z dostępnych danych statystycznych. Wnioski z diagnozy zestawiono w formie tabelarycznej, wskazując o ile to możliwe, pozytywne oraz negatywne konsekwencje przedstawionego stanu rzeczy (oraz potencjalnego kierunku zmian).

STREFA FUNKCJONALNA	WNIOSKI
	- Gmina Alwernia znajduje się w bardzo korzystnym położeniu geograficznym w bliskości dwóch dużych ośrodków gospodarczych (Kraków oraz Metropolia Śląsko-Dąbrowska) i łączących ich szlaków komunikacyjnych. Zarazem położenie gminy jest bardzo atrakcyjne krajobrazowo, co przyciąga nowych mieszkańców. - Lokalizacja gminy w bliskim sąsiedztwie węzła Autostrady A4. - Gmina Alwernia znajduje się na obszarze oddziaływania Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Chrzanowa. W ramach funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, dedykowanego wsparciu transformacji regionów przemysłowych, węglowych i energochłonnych w perspektywie budżetowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, jest to część obszar priorytetowego wsparcia - Obszar Małopolski Zachodniej (NUTS-3: Podregion oświęcimski) - Wysoki poziom obszarów chronionych, sprzyjający tworzeniu przestrzeni atrakcyjnej wypoczynkowo i turystycznie. Bardzo duży potencjał na wykorzystanie posiadanych zasobów przyrodniczych do promocji gminy oraz rozwoju turystyki i związanych z nią infrastruktury i usług. - Gmina w mniejszej skali niż województwo Małopolskie boryka się z problemem nadmiernej emisji pyłów PM2.5, związanych ze

spalaniem paliwa w indywidualnych (domowych) źródłach ciepła, jednak mieszkańcy gminy zobowiązani są do realizacji zapisów uchwały antysmogowej – czyli modernizacji indywidualnych źródeł ciepła na mniej emisyjne.

- Nieuregulowany status prawny dróg (42% wszystkich ulic) - utrudnione jest prowadzenie uporządkowanej gospodarki urbanistycznej co nasila zjawisko „rozlewania się” zabudowy na terenach dotychczas niezurbanizowanych kosztem utrzymywania zwartej zabudowy sprzyjającej osiągnięciu ładu przestrzennego (widoczne szczególnie w sołectwach o wysokiej dostępności terenów pod zabudowę mieszkaniową).
- Zgodnie z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, Gmina Alwernia znajduje się na obszarze największego zagrożenia niedoborem ilościowym i jakościowym wód podziemnych.
- Liczba mieszkańców gminy nieznacznie, ale w stałym trendzie – spada. Mimo, że gmina, z uwagi na swoje atrakcyjne położenie, przyciąga nowych mieszkańców (dodatnie saldo migracji), nie jest to przepływ wystarczający do skompensowania ujemnego bilansu urodzeń.
- Poprawiająca się sytuacja gospodarcza oraz intensywne krajowe programy społeczne (m.in. program 500+), wpłynęły na poprawę sytuacji majątkowej rodzin mieszkających na obszarze Gminy Alwerni. Z uwagi jednak na starzenie się społeczeństwa spodziewać się należy rosnących potrzeb świadczeń społecznych związanych z domami pomocy społecznej, świadczeniami pielęgnacyjnymi oraz potrzebą zapewnienia odpowiedniej infrastruktury spędzania wolnego czasu i działań aktywizujących.

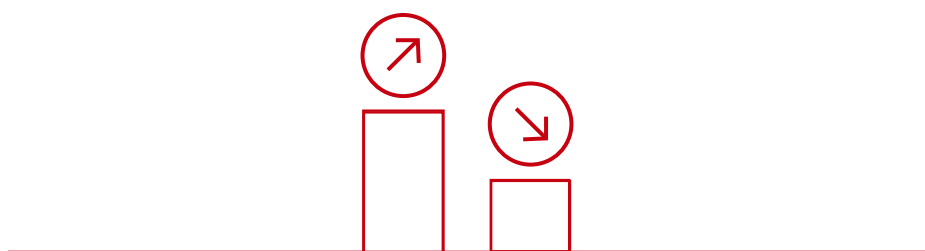

- Z uwagi na reformę systemu edukacji (likwidacja gimnazjów), rośnie liczba dzieci w szkołach podstawowych, jednak z uwagi na ujemny przyrost naturalny w gminie, spodziewać się należy spadku liczby dzieci korzystających z opieki przedszkolnej i w dalszej perspektywie – szkolnej.
- Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy poprawia się. W latach 2015-2019 rosła liczba osób pracujących, działających przedsiębiorstw oraz spadała stopa bezrobocia.
- Bliskość węzła autostradowego stanowi istotny czynnik przyciągający nowych inwestorów, jednak z uwagi na obszary chronione pokrywające 2/3 powierzchni gminy, możliwość lokowania dużych zakładów produkcyjnych na terenie gminy jest ograniczona. Pobudzanie inwestycji gospodarczych powinno być związane przede wszystkim z zakładami nieuciążliwymi (handel hurtowy, logistyka, małoskalowa produkcja) oraz infrastrukturą rekreacji i spędzania wolnego czasu.
- Stopień skanalizowania gminy, nie przekracza 40%, a część sołectw nie ma żadnego dostępu do sieci kanalizacyjnej. Rozwój sieci kanalizacyjnej jest kluczowy dla poprawy jakości wód oraz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej gminy.
- Choć zgodnie z danymi statystycznymi, większość budynków posiada przyłącze gazowe (wg. danych na rok 2020, jest to 2855 przyłączy na 3 457 budynków mieszkalnych w gminie), nie oznacza to, iż budynki są ogrzewane gazem. Celem poprawy jakości powietrza – w szczególności poprzez likwidację niskiej emisji, konieczne jest wspieranie wymiany źródeł ciepła.
- Poprawy wymaga infrastruktura sportowa oraz infrastruktura spędzania wolnego czasu oraz infrastruktura rowerowa (na terenie gminy nie ma żadnych tras rowerowych spełniających definicję dróg rowerowych).

3. ANALIZA SWOT

Poniżej przedstawiono analizę SWOT dla planowanego zakresu zadań i celów określonych w strategii. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- **S** – Strengths (silne strony): wszystko, co stanowi silne strony miasta i gminy,
- **W** – Weaknesses (słabości): wszystko, co utrudnia realizację założonych planów,
- **O** – Opportunities (możliwości): wszystko, co może zwiększyć szanse powodzenia założonych planów,
- **T** – Threats (zagrożenia): wszystko, co zmniejsza szanse powodzenia założonych planów.

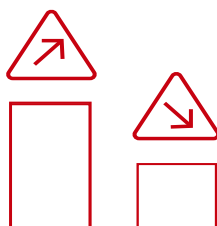
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dogodne położenie między Górnśląsko-Zagłębiowską Metropolią, a Krakowem; • Duża dostępność terenów pod rozwój inwestycji mieszkaniowych i gospodarczych, ograniczona jest jednak obszarami chronionymi oraz brakiem dostępności do dróg publicznych; • Rosnące dochody budżetowe gminy; • Bogate zasoby przyrodnicze i krajobrazowe; • Niski stopień przestępczości; • Liczne i cenne zabytki [Muzeum Pożarnictwa, Klasztor oo. Bernardynów, zabytkowe kościoły Poręby Żegoty, Regulic, kapliczki	• Niski stopień skanalizowania gminy - ograniczone możliwości przyłączania kolejnych gospodarstw domowych; • Zły stan techniczny istniejącej sieci wodociągowej; • Brak obwodnicy; • Brak infrastruktury rowerowej; • Brak wykorzystania zabytków w celach turystycznych; • Nieuzbrojone tereny przemysłowe – duże rozdrobnienie działek przeznaczonych pod tereny inwestycyjne, brak dostępu do dróg publicznych, brak uzbrojenia terenów mimo bliskości węzła z autostradą A4; • Brak infrastruktury turystycznej: ścieżek edukacyjnych, parkingów, oznaczenia szlaków turystycznych/

MOCNE STRONY

SŁABE STRONY

parkingów/ punktów widokowych,
wyznaczonych lokalnych szlaków
pieszych/rowerowych

- Ujemny przyrost naturalny;
- Braki w infrastrukturze bezpieczeństwa drogowego (oświetlenie ulic, doświetlenie skrzyżowań, chodniki);
- Słaba jakość dróg gminnych;
- Brak w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego zapisów o dopuszczalności inwestycji w odnawialne źródła energii;
- Duże rozdrobnienie gruntów wpływające negatywnie na inwestycje, budownictwo oraz rolnictwo;
- Słaba oferta komunikacji zbiorowej.

SZANSE

- Polityka krajowa i europejska ukierunkowana na rozwój elektromobilności i poprawę jakości powietrza;
- Planowane, duże, krajowe przedsięwzięcia infrastrukturalne, mogące wpłynąć na rozwój gospodarczy region m.in. potencjalna rewitalizacja linii kolejowej nr 103 oraz budowa połączenia drogowego DK28 i DK 79;
- Moda na przenoszenie się z centrów aglomeracji na spokojniejsze i mniej zurbanizowane tereny;
- Moda na ekoturystykę i ekorolnictwo;
- Rozwój strefy aktywności gospodarczej (rejon węzła Rudno), turystycznej lub rekreacyjnej w oparciu o walory przyrodnicze i krajobrazowe Alwernii;
- Możliwość pozyskania dodatkowych środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy, przeznaczonych na wsparcie gmin regionu Małopolski Zachodniej.

ZAGROŻENIA

- Zbyt niskie tempo wymiany węglowych źródeł ciepła w stosunku do wymogów tzw. uchwały antysmogowej;
- Niepewność co do wysokości i kształtu dofinansowań unijnych w perspektywie budżetowej 2021-2027;
- Inwestycje drogowe, przebiegające przez teren Alwerni, w zależności od ostatecznego przyjętego ich wariantu, mogą zaburzyć obecny łąd przestrzenny, urbanistyczny i przyrodniczy Gminy (w szczególności przez negatywne oddziaływanie na tereny zabudowy mieszkaniowej i obszary chronione), jednak brak połączenia drogowego na linii Rudno-Alwernia-Zator, prowadzić może do dalszego zwiększania się ruchu na drogach lokalnych gminy;
- Starzenie się społeczeństwa może generować zwiększone zapotrzebowanie na pomoc społeczną i wsparcie środowiskowe;
- Transformacja energetyczna prowadzić może do zubożenia regionu Małopolski Zachodniej.
- Degradacja usług społecznych pod wpływem sytuacji pandemicznej, zwłaszcza w obszarze komunikacji zbiorowej i ochrony zdrowia.

4. ANALIZA NADRZĘDNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

I

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU CHRZANOWSKIEGO NA LATA 2015-2023

Strategia obejmuje swoim zasięgiem obszar powiatu chrzanowskiego, w którego skład wchodzi 5 gmin: Alwernia, Babice, Chrzanów, Libiąż i Trzebinia.

Celem Strategii jest określenie wspólnych możliwych do realizacji projektów w ramach wybranych obszarów tematycznych, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy poszczególnymi członkami Chrzanowskiego Obszaru Funkcjonalnego. W założeniach Strategia ma niwelować zidentyfikowane problemy dla obszaru, a także skupić się na wspólnych przewagach konkurencyjnych.

Misją powiatu chrzanowskiego jest kreowanie rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego powiatu chrzanowskiego jako spójnego obszaru funkcjonalnego, posiadającego jednolite cele rozwojowe, realizowane przez partnerów samorządowych, gospodarczych i społecznych.

Realizacji misji służyć mają inwestycyjne zadania operacyjne, którymi są:

1. Rozwój potencjału inwestycyjnego;
2. Wspieranie aktywności gospodarczej mieszkańców;
3. Aktywna polityka subregionalnego rynku pracy;
4. Doskonalenie dostępności komunikacyjnej powiatu;
5. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i zwiększenie efektywności leczenia;
6. Integrująca polityka społeczna, uwzględniająca potrzeby i zmiany struktury społecznej;
7. Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym na terenie powiatu.

8. Racjonalne użytkowanie zasobów i ochrona środowiska;
9. Budowa i promocja zintegrowanej oferty czasu wolnego na terenie powiatu chrzanowskiego;
10. Rozwój infrastruktury przemysłu czasu wolnego;
11. Współpraca międzysamorządowa i międzysektorowa;
12. Sprawność administracyjna.

Wskazane w Strategii zadania, z uwagi na kończącą się w 2023 perspektywę dokumentu, są już w dużej mierze realizowane. Do realizacji pozostaje kluczowa inwestycja drogowa wskazana jako zadanie I.4.6 „*Budowa połączenia drogowego pomiędzy DK 28 i DK 79: Zator –Spytkowice – Alwernia – Węzeł Rudno (A-4) – Wola Filipowska*”.

II

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA „MAŁOPOLSKIE 2030”

Nadrzędnym dokumentem, określającym regionalne cele i priorytety rozwojowe, jest Strategia Rozwoju Województwa „Małopolskie 2030”, uchwalona przez Sejmik Województwa Małopolskiego 17 grudnia 2020 roku.

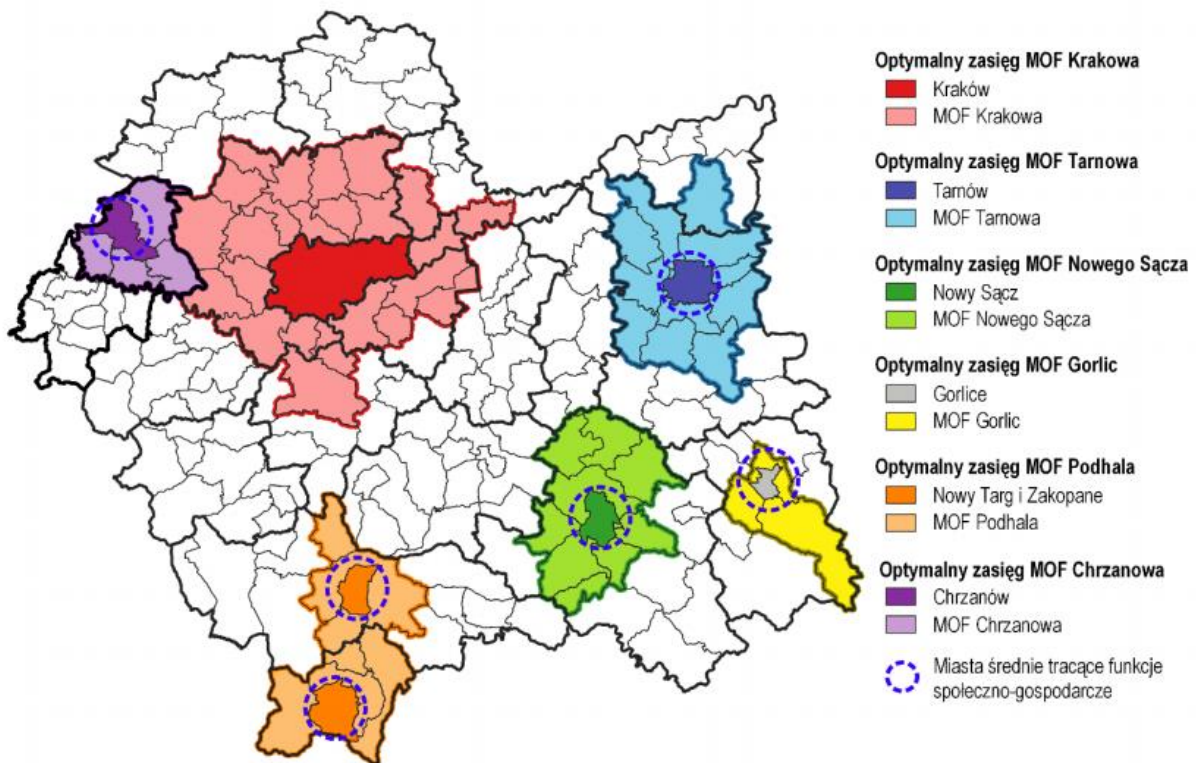
Przedstawiona w dokumencie wizja rozwoju jest kontynuacją i uszczegółowieniem myśli strategicznej realizowanej już od 2000 roku w kolejnych edycjach Strategii. Natomiast coraz bardziej podkreślane są zagadnienia transformacji regionu uwzględniające poszanowanie środowiska naturalnego.

Strategia „Małopolska 2030” odpowiada również na wyzwania demograficzne, stojące przed województwem małopolskim oraz związane z poprawą warunków życia w regionie, zarówno dla jego obecnych, jak i przyszłych

mieszkańców, stąd podtytuł dokumentu **Małopolska 2030. Przestrzeń rodziny. Twoja przestrzeń na sukces.**

W Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, gmina Alwernia, znajduje się na obszarach strategicznej interwencji, za które uznane zostały:

- Miejskie Obszary Funkcjonalne- największe miasta regionu i obszary funkcjonalne wokół nich. Gmina Alwernia znajduje się na obszarze oddziaływania Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Chrzanowa.
- Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia.
- Obszary prawnie chronione.

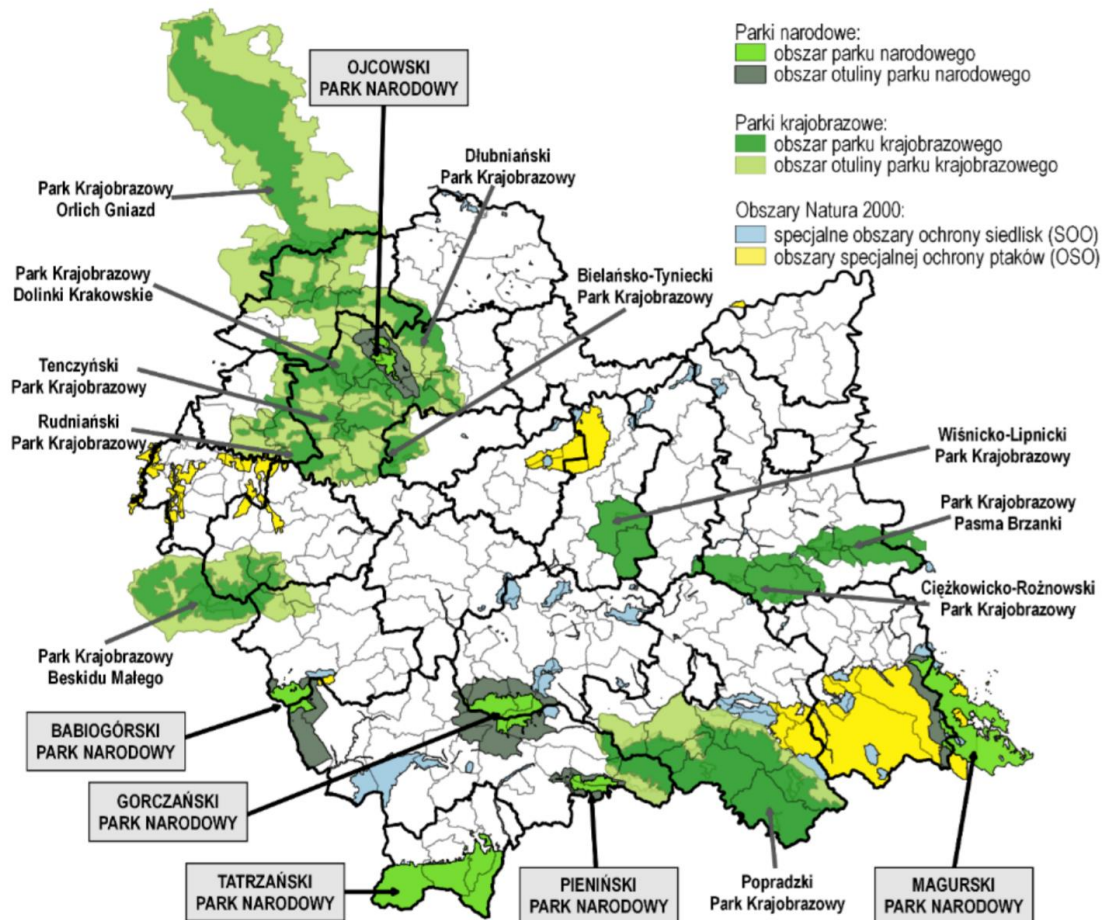

Rysunek 2 Mapa Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, źródło: Strategia Rozwoju Województwa "Małopolskie 2030"

Specjalnym wsparciem planuje się objąć obszary prawnie chronione, takie jak np. parki narodowe, parki krajobrazowe czy obszary Natura 2000. Z jednej strony są to obszary szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, co niewątpliwie powoduje konieczność objęcia ich dodatkową ochroną i wsparciem z poziomu województwa. Natomiast z drugiej strony, ich obecność na danym obszarze

wprowadza pewne ograniczenia związane z użytkowaniem mieszkalnym, ekonomicznym, rolniczym oraz leśnym tych i okolicznych terenów.

Dlatego właśnie, poza dotychczasowym wsparciem w zakresie ochrony środowiska, spodziewać się można dodatkowego finansowania, skierowania do gmin, na terenie których zlokalizowane są obszary prawnie chronione, jako rekompensata dla barier wywoływanych przez obostrzenia środowiskowe.

Rysunek 3 Obszary cenne przyrodniczo, źródło: Strategia Rozwoju Województwa "Małopolskie 2030"

Oprócz wsparcia w obszarach Strategicznej Interwencji, w Strategii „Małopolska 2030” zidentyfikowano pięć kierunków (obszarów) rozwojowych:

1. Małopolskie,
2. Gospodarka,
3. Klimat i środowisko,
4. Zarządzanie strategiczne rozwojem,
5. Rozwój zrównoważony terytorialnie.

MAŁOPOLANIE

W ramach obszaru, przewidziano do realizacji następujące przedsięwzięcia priorytetowe:

- Rodzina w centrum;
- Małopolski TELE-ANIOŁ 2.0;
- Cyfrowy asystent;
- Rozwój systemu opieki zdrowotnej oraz działań profilaktycznych;
- Bezpieczna Małopolska;
- III Igrzyska Europejskie;
- Centrum Muzyki w Krakowie;
- Muzea domowe;
- Małopolskie dwory, zamki i ogrody – „zielona” odnowa i odbudowa zabytków oraz adaptacja dla nowych funkcji społeczno-gospodarczych;
- Wirtualne muzea Małopolski;
- Małopolskie Centrum Nauki COGITEON;
- Małopolskie Laboratorium Wiedzy;
- Zawodowa Małopolska
- Małopolski Dom Technologii;
- Małopolski pociąg do kariery;
- Pracujący – najlepsza inwestycja dla Małopolski.

GOSPODARKA

W ramach obszaru, przewidziano do realizacji następujące przedsięwzięcia priorytetowe:

- Małopolski most innowacji;
- SPIN – Małopolskie Centrum Transferu Wiedzy;
- Centrum Business In Małopolska;
- Małopolska przedsiębiorcza
- Małopolska Giełda Rolna

- Budowa zintegrowanej sieci tras rowerowych w Województwie Małopolskim;
- Małopolska Arena Czasu Wolnego;
- Małopolska – Centrum Turystyki Zrównoważonej;
- Drogi wojewódzkie – dostosowanie do wymogów UE;
- Budowa spójnej sieci połączeń kolejowych – aglomeracyjnych i regionalnych: „SKA” i „MKR”;
- Inwestycje drogowe przyjazne środowisku;
- Rozwój małopolskiego systemu e-zdrowia;
- Cyfryzacja w administracji;
- Gospodarka o obiegu zamkniętym dla przedsiębiorcy.

W ramach obszaru, przewidziano do realizacji następujące przedsięwzięcia priorytetowe:

- Szkoły neutralne klimatycznie w Województwie Małopolskim;
- Przyjazne klimatycznie budynki użyteczności publicznej;
- EKOCENTRA – sieć centrów edukacji ekologicznej;
- LIFE Eko Małopolska – działania na rzecz klimatu;
- Ekodoradca w każdej gminie;
- Małopolska Deszczówka.

W ramach obszaru, przewidziano do realizacji następujące przedsięwzięcia priorytetowe:

- Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego;
- Centrum Współpracy Regionalnej;
- Budżet Obywatelski Województwa Małopolskiego;
- Program współpracy z Polonią i Polakami za granicą.

**ROZWÓJ
ZRÓWNOWAŻONY
TERYTORIALNIE**

W ramach obszaru, przewiduje się realizację działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców Małopolski, budowanie atrakcyjnej i konkurencyjnej gospodarki regionalnej oraz dbanie o ochronę i zasoby dziedzictwa kulturowego i środowiskowego z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych obszarów województwa.

III

OBSZAR TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ – MAŁOPOLSKA ZACHODNIA

W następnych latach Małopolskę, jak i inne regiony w kraju, czekać będą nowe wyzwania społeczno-gospodarcze związane z procesem transformacji gospodarki w kierunku uzyskania neutralności klimatycznej. Jednym z warunków osiągnięcia celu jest transformacja regionów zależnych gospodarczo od węgla. Transformacja energetyczna będzie wymagać podjęcia dodatkowych wysiłków na rzecz wsparcia tych obszarów, które będą najsilniej dotknięte jej skutkami.

Obszar Małopolski Zachodniej rekomendowany jest do wsparcia w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition Fund), dedykowanego dla regionów przemysłowych, węglowych i energochłonnych (na poziomie NUTS-3), które przechodzą znaczące przekształcenia. Korzystanie z tych środków w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 będzie wymagało przygotowania Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji. Ma on pełnić rolę celowego planu zarządzania zmianą gospodarczą, społeczną i środowiskową na danym terytorium, polegającą na zmniejszeniu gospodarczego znaczenia paliw kopalnych, w tym szczególnie węgla, oraz wsparciu rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. Dla Małopolski Zachodniej plan ten powinien stać się narzędziem koordynacji różnorodnych działań podejmowanych przez różnych partnerów: zarówno amortyzujących niekorzystne społeczne efekty odchodzenia od gospodarki węglowej, jak i przyspieszających tworzenie nowych miejsc pracy dzięki rozwijaniu niskoemisyjnych przedsięwzięć komercyjnych i komunalnych oraz zmniejszających zanieczyszczenie środowiska.

Rysunek 4 Mapa obszarów transformacji energetycznej, źródło: Strategia Rozwoju Województwa "Małopolskie 2030"

IV

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA

Uchwałą z dnia 3 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, czyli tzw. uchwały antysmogowej Sejmik Województwa Małopolskiego wprowadził na terenie województwa ograniczania w zakresie eksploatacji indywidualnych instalacji spalania paliw stałych.

W myśl uchwały:

- od 1 stycznia 2023 dopuszczone będzie używanie tylko kominków spełniających wymagania ekoprojektu lub kominków, których sprawność cieplna wynosi co najmniej 80%. Dane dotyczące sprawności cieplnej powinna zawierać dokumentacja techniczna lub instrukcja kominka.;
- Kominki, które nie spełniają wymagań w zakresie ekoprojektu lub sprawności cieplnej na poziomie co najmniej 80%, od 2023 roku muszą zostać wymienione lub wyposażone w urządzenie redukujące emisję pyłu do poziomu zgodnego z wymaganiami ekoprojektu.

- od 1 stycznia 2027 roku dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji, które spełniają minimum standard emisyjny zgodny z 5 klasą granicznych wartości emisji zanieczyszczeń wyrażonych w normie PN-EN 303-5:2012.
- Kotły spełniające wymagania klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012, które były eksploatowane przed 1 lipca 2017 roku, mogą być użytkowane do końca swojej żywotności.

Dodatkowo w opalaniu kotłów i pieców zakazuje się stosowania:

- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla;
- mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
- paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 %;

Uzupełnieniem wymogów uchwały jest wymóg złożenia do 30 czerwca 2022 roku w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i spalania paliw.

Obowiązek złożenia deklaracji ciąży na właścicielach lub zarządcach wszystkich budynków – mieszkalnych i niemieszkalnych, w tym jednorodzinnych, wielorodzinnych czy handlowo-usługowych.

W myśl uchwały do końca 2026 r. mieszkańcy Alwerni, staną przed wyzwaniem wymiany wszystkich kotłów węglowych niespełniających wymogów 5 klasy według normy PN-EN 303-5-2012. Począwszy od kotłów niespełniających żadnych wymogów środowiskowych (do końca roku 2021), aż po kotły 3 i 4 klasy (do końca roku 2026).

V

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.) KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

W przyjętej przez rząd „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” wskazano nowy model rozwoju regionalnego Polski. Przewidziano w nim rozwój naszego kraju jako społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów.

Celem takiego modelu jest wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze (np. przestały być miastami wojewódzkimi), przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe (np. negatywne skutki procesów demograficznych).

Kluczowym elementem Rozwoju Regionalnego jest wsparcie dla gmin znajdujących się na liście 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Na liście tej nie znajduje się Gmina Alwernia, stąd Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego ma marginalne znaczenie dla gminy.

VI

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego

Obecnie obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa, przyjęty został uchwałą Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 r.. Dokument ten obejmuje swoim zakresem również Alwernię, podkreślając m.in. wyjątkowo cenne walory przyrodnicze oraz zabytkowe (m.in. kompleks klasztorny Bernardynów).

Plan wskazuje również na istotny dla małopolski obszar rozwoju, jakim jest turystyka aktywna. Ze względu na rosnące oczekiwania turystów ważne jest wyposażenie tych szlaków w wiaty, miejsca odpoczynku i postoju dla pieszych, rowerzystów czy turystów zmotoryzowanych, a także przegląd istniejących tablic informacyjnych pod kątem ich jakości i stanu technicznego. Ponieważ obiekty te

stanowią odrębne miejsca, celowe byłoby stworzenie odpowiedniego jednolitego oznakowania dróg i szlaków do nich prowadzących. Uzupełnieniem powinno być stworzenie odpowiedniej aplikacji mobilnej ułatwiającej zwiedzanie oraz umożliwiającej dostęp do informacji o aktualnych wydarzeniach i dodatkowych atrakcjach, bazie gastronomicznej i noclegowej. Dobra dostępność transportowa (węzeł autostrady A4) oraz atrakcyjny krajobraz daje również potencjał do tworzenia na terenie Alwerni pól golfowych (potencjalne wyznaczenie takich terenów wymagałoby jednak zmian w MPZP).

Plan podkreśla również problematykę związaną z deficytem i zagospodarowaniem wód, wskazując, że najwyższe zagrożenie deficytem ilościowym i jakościowym wód podziemnych występuje w północno zachodniej części województwa (w gminach: Wolbrom, Klucze, Olkusz, Bukowno, Chrzanów, Trzebinia, Babice, Alwernia, Oświęcim, Kęty, Wadowice, Czernichów, Liszki, Zabierzów, Wielka Wieś, Skąta, Trzyciąż, a także w gminach: Kłaj i Niepołomice).

5. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

– ROLNICTWO, MIESZKALNICTWO, DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

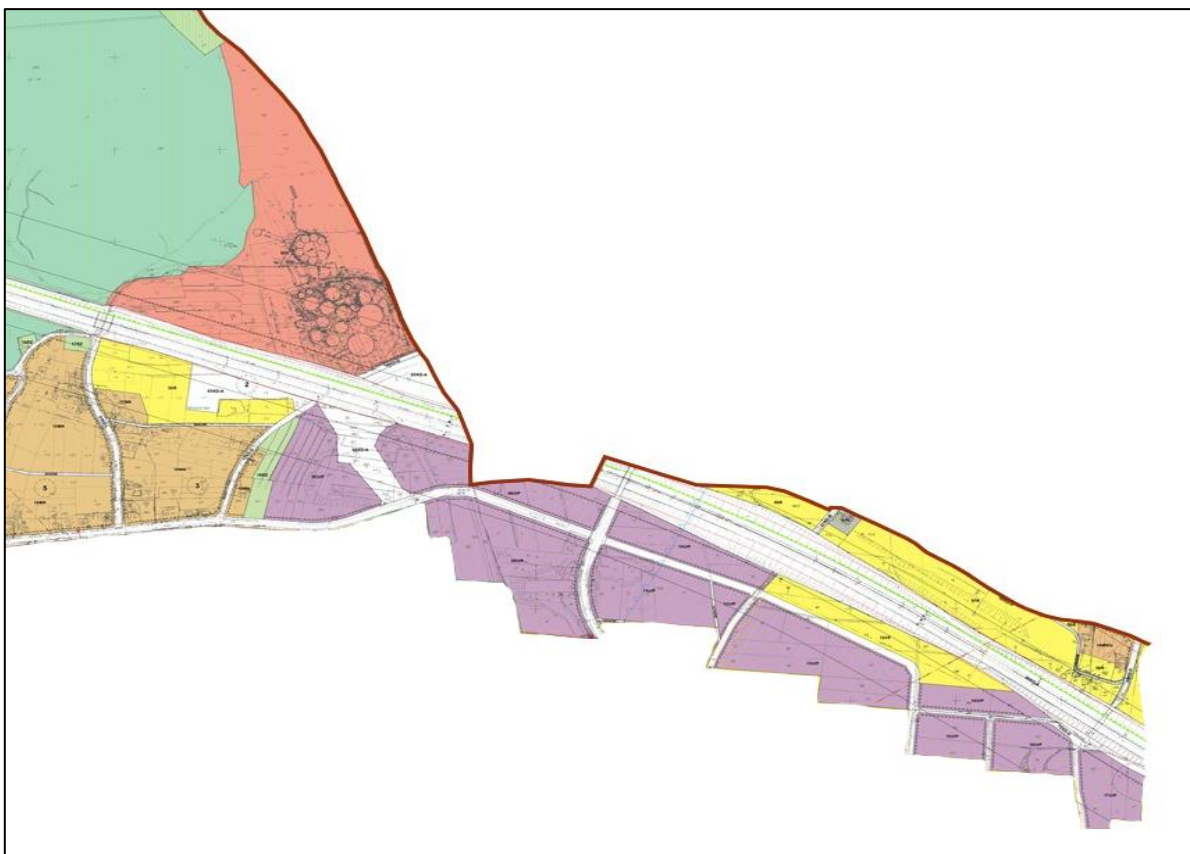
Powierzchnia gminy Alwernia to 74 km², z czego wg. danych statystycznych, 56,1% zajmują użytki rolne, a lasy 31,5%. Obszary naturalne, stanowią więc łącznie 87,6% powierzchni gminy. Polityka przestrzenna gminy powinna spełniać zatem ideę zrównoważonego rozwoju, a więc uwzględniania w polityce planistycznej potrzeb rozwojowych w zakresie działalności gospodarczej, mieszkalnictwa i rolnictwa.

Polityka planistyczna gminy, realizowana jest poprzez Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). Udział powierzchni gminy objętej obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi 100%, przyjąć więc można, że gospodarka przestrzenna gminy jest w pełni uporządkowana, a propozycje zmian dotyczyć powinny ewentualnych kierunków aktualizacji zapisów planu miejscowego.

W zapisach MPZP jako tereny przemysłowe znajdują się:

- Działki inwestycyjne przy węźle Rudno;
- Teren Zakładów Chemicznych Alventa S.A. w Alwerni;
- Kwatera pomiędzy ulicą Fabryczną, a ulicą Patelskiego;
- Kwatera pomiędzy ulicą Krasickiego, a ulicą Mickiewicza;
- Kwatera pomiędzy wsią Źródła, a wsią Okleśna;
- Kopalnia wapnia we wsi Mirów;
- Kamieniołom we wsi Regulice;

Rozwój działalności gospodarczej na terenie gminy wiązać się może przede wszystkim z terenami położonymi przy węźle autostradowym, które powinny być uzbrojone inwestycyjnie (dostęp do mediów: wody, gazu, energii elektrycznej). Obecna polityka Unii Europejskiej, a także oczekiwania konsumentów, zmierzają w kierunku odchodzenia od konwencjonalnych źródeł energii na rzecz źródeł odnawialnych. Możliwość wytwarzania bądź pozyskiwania (od innych producentów na terenie gminy) energii odnawialnej może być jednym z czynników atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Rysunek 5 Działki inwestycyjne przy węźle Rudno

Odnawialne źródła energii produkujące energię na potrzeby działalności przemysłowej, mogą również stanowić czynnik rozwoju rolniczego sektora gminy. Budowa instalacji biogazowych lub agrofotowoltaiki to potencjalne rozwiązania, które pozwolą rozwijać nowoczesny sektor rolniczy, nie powodując wyłączenia gruntów z produkcji rolnej. Działalność taka wymaga jednak zmian w MPZP.

Rysunek 6 Instalacja agrofotowoltaiczna

Rozwój działalności rolniczej wiąże się też z uchwaloną w 29 października 2021 r., ustawą o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników, zgodnie z którą Rada Gminy zobowiązana jest wyznaczyć miejsce do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników. Wyznaczając miejsce do handlu, Rada Gminy powinna wziąć pod uwagę w szczególności: dogodną komunikację, bliską lokalizację z centrum lub bliską lokalizację miejsc atrakcyjnych turystycznie. Przedmiotem handlu na wyznaczonych miejscach, mogą być tylko produkty rolne lub spożywcze oraz wyroby rękodzieła wytworzone w gospodarstwie rolnym. Wyznaczenie miejsca handlowego jest obowiązkiem gminy, jednakże może być również szansą na wsparcie lokalnej działalności (np. produkowanego lokalnie wina).

Wysoka dostępność terenów zielonych wymusza konieczność podjęcia działań w kierunku rozwoju rekreacji i turystyki. Aktualnie gminę charakteryzuje niewykorzystanie potencjału przyrodniczego w kierunku zorganizowanych przestrzeni spędzania wolnego czasu i rekreacji – zwłaszcza w zakresie turystyki pieszo-rowerowej. W związku z powyższym szczególnie istotnym elementem tworzenia przyszłej polityki planistycznej jest uwzględnienie i zorganizowanie połączeń pieszych i rowerowych, w tym również centrum przesiadkowego (bike&ride oraz park&ride), które usprawni połączenia komunikacyjne z Krakowem. Planowanie przestrzenne w gminie powinno również mieć każdorazowo na względzie potrzebę ochrony obszarów cennych przyrodniczo i wykorzystanie ich w kierunku budowy sieci naturalnych terenów rekreacyjnych i turystycznych.

Duże perspektywy, ze względu na wciąż niewielką w skali kraju istniejącą bazę, ma tworzenie pól golfowych, szczególnie w pobliżu większych miast, o dobrej dostępności transportowej, a jednocześnie na terenach posiadających ciekawe walory krajobrazowe, do których zaliczyć należy Alwernię.

Jednym z problemów jest sytuacja nieuregulowania własności i przebiegu dróg gminnych (dotycząca 42% wszystkich ulic), co z jednej strony wstrzymują inwestycje remontowe i odtworzeniowe dróg gminnych, z drugiej skutkuje niedotrzymaniem standardów w zakresie szerokości dróg. Zgodnie z § 14 Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, minimalna szerokość pasa ruchu drogi dojazdowej do posesji powinna wynosić 3,50 m. Z uwagi na zbyt bliską względem osi jezdni - zabudowę ogrodzeń, parametr ten nie zawsze jest dotrzymywany.

Rozwiązanie tego problemu również związane jest z koniecznością aktualizacji Planów Miejscowych, do których rekomenduje się dodanie zapisów o minimalnej dopuszczalnej odległości ogrodzenia działki od osi drogi. Zapis ten nie obejmowałby jednak już istniejącej zabudowy (dotyczyłby tylko nowych inwestycji) a dodatkowo dopuszczalne byłoby dodanie klauzuli o zmniejszeniu odległości ogrodzeń od osi dróg, jeżeli istniejące sąsiednie ogrodzenia usytuowane są w bliższej odległości lub istniejące sieci uzbrojenia i urządzenia drogowe uniemożliwiają lokalizację ogrodzeń w odległościach wymaganych zapisami Planu, pod warunkiem uzyskania zgody zarządcy drogi.

Aktualne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznacza wiele, rozległych terenów przeznaczonych pod lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej. Należy jednak zaznaczyć, że znaczna większość tych terenów to działki nieuzbrojone, nieskomunikowane i znajdujące się w sporych odległościach od istniejącej zabudowy. W tym zakresie należy rozważyć przyjęcie bardziej skonkretyzowanej i skondensowanej polityki przestrzennej, ukierunkowanej na ład przestrzenny i optymalizację przyszłych inwestycji w infrastrukturę bytową i komunikacyjną. Rozwój budownictwa mieszkaniowego, nie powinien ograniczać się jednak wyłącznie do zabudowy jednorodzinnej. Na obszarze gminy są bowiem dostępne tereny inwestycyjne pod niską zabudowę wielorodzinną. Inwestycje wielorodzinne mają jednak charakter deweloperski, a więc wymagają przygotowania oferty dla zainteresowanych inwestorów, tak jak ma to miejsce w przypadku inwestycji przemysłowych. Zestawienie powierzchni gruntów na terenie gminy, według sposobu ich przeznaczenia w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego wskazano w tabeli.

Tabela 1 Powierzchnia gruntów według jego przeznaczenia w Planie Miejscowym

Typ obszaru	Powierzchnia (ha)	Procent powierzchni gminy
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	1 303	17,6%
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	15	0,2%
Zabudowa usługowa	148	2,0%
Tereny użytkowane rolniczo	1 303	17,6%
Tereny zabudowy produkcyjnej	222	3,0%
Tereny zieleni i wód	3 917	52,9%
Infrastruktura drogowa techniczna i komunikacyjna	496	6,7%
RAZEM	7 404	100%

6. MISJA I CELE STRATEGII

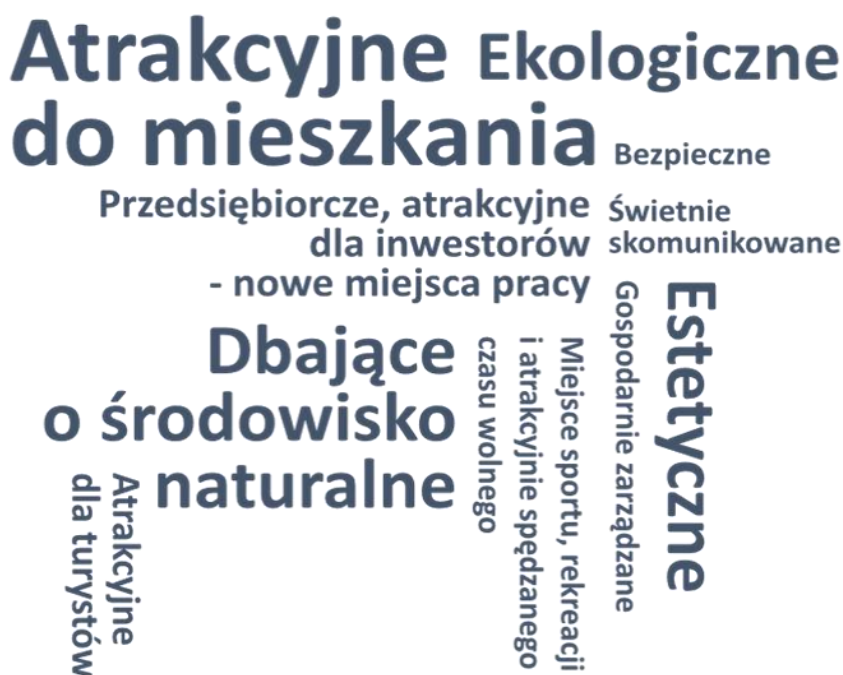
Strategia Rozwoju Gminy Alwernia na lata 2022-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Wizja to obraz gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje gminę Alwernia, w perspektywie strategicznej – do 2030 roku, zmienione poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

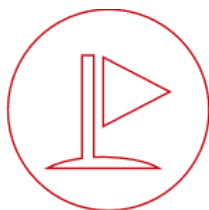
Grafika zamieszczona poniżej wskazuje na wartości, z jakimi mieszkańcy chcieliby, aby Gmina Alwernia była utożsamiana w 2030 r.

ALWERNIA 2030 - MOJE MIEJSCE DO ŻYCIA

Rysunek 7: Wizja Alwerni w 2030 r. (źródło: Raport z ankietyzacji przeprowadzonej na potrzeby opracowania dokumentu pn. „Strategia rozwoju Gminy Alwernia na lata 2022-2030”).

Na bazie przeprowadzonej diagnozy oraz badania ankietowego mieszkańców określono następującą misję i wizję gminy Alwernia:

MISJA

wartości jakimi kierować się będzie
Gmina Alwernia do 2030 r.

Tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania w przyjaznym, bezpiecznym i czystym środowisku oraz rozwoju społeczno-gospodarczego, poprzez wykorzystanie komunikacyjnego i lokalizacyjnego potencjału gminy, skuteczne działania administracji samorządowej oraz wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych

WIZJA

cel do którego będzie dążyć
Gmina Alwernia
w perspektywie roku 2030

**Gmina Alwernia - atrakcyjna przestrzeń do życia, łącząca środowisko naturalne, spuściznę kulturową i historyczną z nowoczesnością.
Stawiająca na zrównoważony rozwój, wykorzystanie potencjału rozwojowego połączony z ochroną zasobów przyrodniczych**

Misję i wizję Strategii streścić można w haśle przewodnim dokumentu:

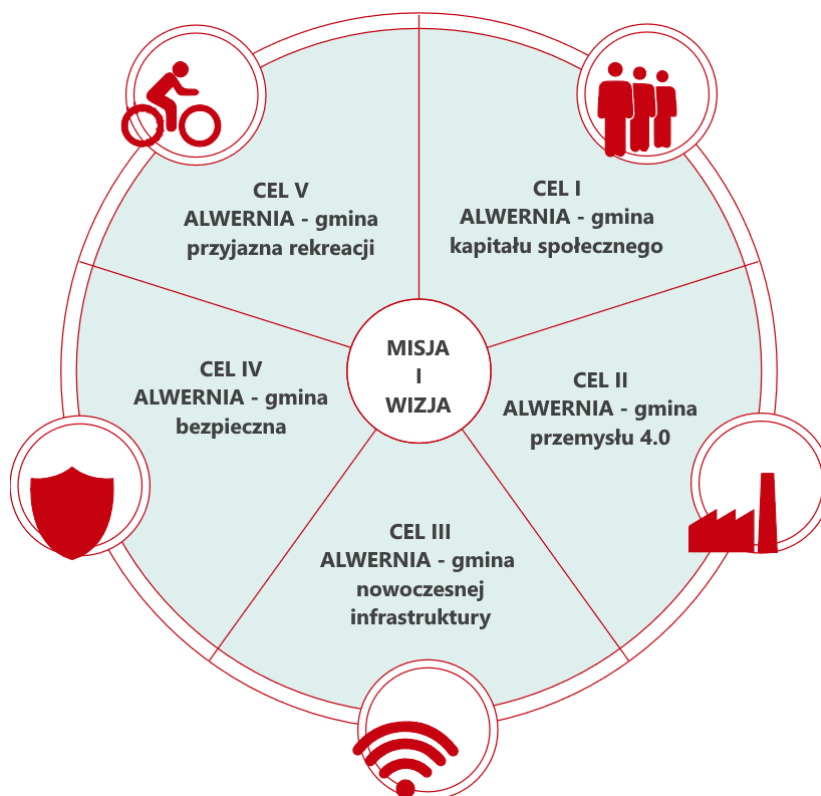
ALWERNIA

W SERCU ZACHODNIEJ MAŁOPOLSKI

Najważniejszą wartością dla rozwoju Alwerni jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do zamieszkania. Zwłaszcza dla osób, które chcą uwolnić się od wielkomiejskiego zgiełku oraz spędzać czas wolny blisko natury.

Od strony pozytywnej wizja będzie osiągnięta poprzez wspieranie oddolnych aktywności sprzyjających integrowaniu ze sobą mieszkańców, rozwój obszarów rekreacyjnych (rozbudowa infrastruktury rowerowej, pieszej, sportowej, parków, placów zabaw), poprawę bezpieczeństwa i wspieranie inwestycji związanych z ograniczaniem zanieczyszczeń powietrza (przede wszystkim likwidacji tzw. kopciuchów - węglowych kotłów w budynkach jednorodzinnych). Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest integracja społeczna mieszkańców. Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Integracja mieszkańców przyczynia się do ograniczenia patologii, znieczulicy i wykluczenia społecznego.

Od strony negatywnej realizacja określonej wizji i misji wiązać się będzie z ograniczaniem tzw. rozlewającej się zabudowy jednorodzinnej – powstającej w obszarach niezabudowanych i nieuzbrojonych w instalacje sieciowe – gaz i kanalizację. W zakresie porządku urbanistycznego należy dążyć do zagęszczania istniejącej zabudowy, poprawy jakości i standardu dróg oraz zapewnienia strefy buforowej między obszarami przemysłowymi, a mieszkalnymi i terenami leśnymi. Ważnym elementem rozwoju będzie wykorzystanie środków płynących z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji na rozwój nowych obszarów aktywności gospodarczej. Zwłaszcza w obszarze infrastruktury turystyki i rekreacji. Uszczegółowieniem nakreślonej wizji i misji są cele strategiczne.

CEL I – ALWERNIA – GMINA KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

Paradoksem współczesności jest fakt, że obserwowany ogromny rozwój technologii komunikacyjnych nie przekłada się na budowę lokalnej wspólnoty. Wręcz odwrotnie – realne relacje międzyludzkie zastępowane są wirtualnymi, prowadząc do alienacji i wykluczenia – zwłaszcza osób starszych. Również według mieszkańców Gminy Alwernia, jedną z największych obaw na przyszłość jest właśnie znieczulica społeczna i wzajemna obojętność. Zwłaszcza w czasie ograniczania kontaktów społecznych, związanych z pandemią COVID-19, szczególną wagę zyskują inicjatywy wzmacniające lokalne więzi i budowanie poczucia odpowiedzialności za swoje otoczenie i swoich sąsiadów.

W ramach
I celu
strategicznego
należy:

- wspierać lokalne stowarzyszenia oraz inicjatywy lokalnych aktywistów społecznych;
- rozwijać działalność Samorządowego Ośrodka Kultury, poprzez organizację koncertów, występów z udziałem mieszkańców, spotkań z lokalnymi artystami i ciekawymi osobowościami;
- dbać o należytą oprawę świąt państwowych – zwłaszcza w formie inicjatyw angażujących dzieci i rodziny;
- opracować nowe standardy w zakresie konsultacji społecznych uwzględniających zwłaszcza komunikację z mieszkańcami poprzez portale społecznościowe oraz poprzez ogłoszenia rozwieszane w sołectwach na tablicach ogłoszeń ze względu na ograniczoną aktywność w Internecie osób starszych;
- rozwijać ofertę kulturalną i zorganizowane formy spędzania wolnego dla dzieci i młodzieży;
- opracować i przyjąć gminną politykę senioralną uwzględniającą również seniorów nieaktywnych fizycznie, pozbawionych możliwości wychodzenia z domu i uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych/warsztatach itp.
- rozwijać współpracę z powiatem i samorządami gminnymi partnerami publicznymi w zakresie opieki senioralnej oraz opieki nad osobami niesamodzielnymi, chorymi nieuleczalnie i wymagającymi opieki hospicyjnej lub paliatywnej.

- Rozwijać współpracę z Centrum Zarządzania Kryzysowego w Chrzanowie.

CEL II – ALWERNIA – GMINA PRZEMYSŁU 4.0

Wzmianka o dekarbonizacji gospodarki jako jeden z pięciu priorytetów unii energetycznej, znalazła się w komunikacie Komisji Europejskiej zatytułowanym „Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu”. Nie jest zasadne już pytanie, czy Unię Europejską (a tym samym Polskę) czeka dekarbonizacja, czyli odejście od energetyki i przemysłu opartego o węgiel i procesy wysokoemisyjne. Aktualnie można się tylko zastanawiać – kiedy dekarbonizacja stanie się faktem. Problem transformacji obszarów górniczych oraz opartych o konwencjonalne sektory gospodarki dotyczy również Gminy Alwernia. Rozwój gospodarczy, polegać powinien na promowaniu tzw. przemysłu 4.0, a więc technologii opartych o automatyzację, informatyzację, efektywność energetyczną, odnawialne źródła energii i nowoczesne technologie. Aby móc zostać beneficjentem transformacji, a nie jej ofiarą, konieczne jest stworzenie przestrzeni przyjaznej dla rozwoju i nieuciążliwej dla mieszkańców gminy Alwerni działalności gospodarczej.

W ramach
II celu
strategicznego
należy:

- przeprowadzić weryfikację, a następnie opracować aktualizację Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, uwzględniającą politykę rozwojową gminy oraz zmieniające się potrzeby inwestycyjne (np. obszary, na których możliwa będzie budowa odnawialnych źródeł energii), a także zapewniając strefy buforowe między obszarami przemysłowymi, a mieszkalnymi i terenami leśnymi celem zmniejszenia uciążliwości potencjalnych inwestycji dla mieszkańców;
- dostosować zapisy w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego do aktualnych potrzeb inwestycyjnych, Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego oraz Generalnego Planu Rozbudowy Lotniska Balice;
- przygotować pod względem prawnym i infrastrukturalnym tereny inwestycyjne (uzbrojenie) celem pozyskania inwestorów zewnętrznych;

- stworzyć system zachęt i wsparcia (np. zwolnień podatkowych), zachęcających do podejmowania działań inwestycyjnych przez inwestorów zewnętrznych;
- utworzyć klaster energii zajmujący się rozwojem odnawialnych źródeł energii.

CEL III – ALWERNIA – GMINA NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY

Spodziewać należy się, że najbliższe lata uwidoczną, pojawiające się od kilku lat, nowe trendy w podejściu do infrastruktury, która ukierunkowana będzie na rozwiązania możliwie bezpieczne i przyjazne środowisku. W transporcie, ograniczany będzie ruch samochodów osobowych, na rzecz transportu zbiorowego i alternatywnych form komunikacji – m.in. rowerów, hulajnóg i skuterów elektrycznych. W energetyce, miejsce kotłów węglowych zajmować będą pompy ciepła oraz kotły gazowe, a konwencjonalnych elektrowni – odnawialne źródła energii – zwłaszcza tych o charakterze lokalnym. Podążanie za tymi trendami pozwoli na poprawę jakości powietrza oraz bezpieczeństwa: energetycznego i w ruchu drogowym.

W ramach
III celu
strategicznego
należy:

- rozwijać infrastrukturę rowerową;
- modernizować i rozbudowywać infrastrukturę dróg gminnych;
- dążyć do rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej w tym poprzez budowę centrum przesiadkowego, poprawiającego skomunikowanie gminy z innymi miastami;
- wspierać likwidację kotłów węglowych oraz budowę indywidualnych odnawialnych źródeł energii na budynkach jednorodzinnych;
- wyznaczyć tereny inwestycyjne pod komercyjne instalacje odnawialnych źródeł energii (np. farm fotowoltaicznych) o charakterze nieuciążliwym;
- kontynuować termomodernizację budynków komunalnych;
- kontynuować modernizację miejskiej infrastruktury oświetleniowej – wymiana na oprawy efektywne energetycznie;
- rozbudowywać sieć kanalizacyjną i infrastrukturę ściekową (w tym budowę nowej oczyszczalni ścieków oraz przydomowych oczyszczalni ścieków);

- opracować program rozwoju elektromobilności (zwłaszcza infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych);
- Uregulować infrastrukturę drogową pod kątem własnościowym oraz pod kątem spełniania wymogów dróg dojazdowych;
- Rozwijać współpracę z właścicielami i zarządcami dróg oraz zainteresowanymi samorządami w celu zwiększania dostępności komunikacyjnej gminy oraz powiatu;
- Przeprowadzić modernizację oraz rozbudowę sieci wodociągowej z uwagi na jej niedostateczny stan techniczny.

CEL IV – ALWERNIA – GMINA BEZPIECZNA

Bezpieczeństwo nie jest pojęciem ograniczającym się wyłącznie do ruchu drogowego czy przestępczości. W nowoczesnych gminach bezpieczeństwo odnosi się również do odporności na zmiany klimatyczne (zwłaszcza nagłe zjawiska pogodowe), bezpieczeństwa socjalnego, ochrony zdrowia oraz zabezpieczenia społecznego – zwłaszcza osób starszych i niepełnosprawnych.

W ramach
IV celu
strategicznego
należy:

- sukcesywnie doposażać jednostki OSP w sprzęt pożarniczy niezbędny do prowadzenia działań ratowniczych (zarówno o charakterze przeciwpożarowym, jak i przeciwpowodziowym, czy też związanych z wypadkami drogowymi);
- rozszerzać działania profilaktyczne realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;
- wzmacniać współpracę służb publicznych (straży pożarnej, policji) ze społecznością lokalną;
- stworzyć odpowiednie warunki wsparcia dla inicjatyw tworzenia miejsc rehabilitacji osób niepełnosprawnych i aktywizowania seniorów (domy opieki dziennej, domy seniorów, świetlice środowiskowe);
- wspierać inicjatywy związane z aktywizacją seniorów;
- opracować Plan adaptacji do zmian klimatu, który umożliwi ubieganie się o środki na zabezpieczenie przed negatywnymi zjawiskami klimatycznymi i pogodowymi;

- dbać o właściwe utrzymanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (czyszczenie cieków wodnych, rowów melioracyjnych), celem zabezpieczenia gminy przed deszczami nawalnymi.

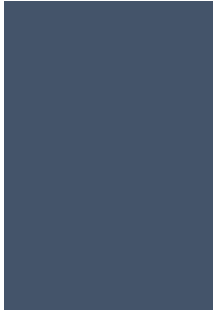
CEL V – ALWERNIA – GMINA PRZYJAZNA REKREACJI

Jednym z najważniejszych oczekiwań mieszkańców, wyrażonych w badaniu ankietowym, jest rozwój terenów rekreacyjnych i sportowych. Jakość oferty związanej z aktywnym spędzaniem czasu jest bowiem jednym z kluczowych czynników wpływających na ocenę jakości życia w mieście, a atrakcyjna i uporządkowana przestrzeń wpływa pozytywnie na wartość nieruchomości – zachęca bowiem do inwestycji i osiedlania się przez nowych mieszkańców.

W ramach
V celu
strategicznego
należy:

- wspierać inicjatywy eksponujące lokalne walory przyrodnicze i dziedzictwo historyczne w celu promocji gminy;
- wzmacniać współpracę z Lasami Państwowymi celem tworzenia leśnych przestrzeni rekreacyjnych (zwłaszcza poprzez tworzenie leśnych szlaków i ścieżek rowerowych);
- rozbudowywać i modernizować infrastrukturę rekreacyjną i sportową (boiska na terenie gminy – tzw. orliki, boiska przyszkolne, sale gimnastyczne przy szkołach, siłownie plenerowe, place zabaw, skateparki), konsultując ich lokalizację oraz koncepcje ich wyposażenia z mieszkańcami celem dostosowania ich do aktualnych potrzeb mieszkańców;
- rozwijać unikatowe w skali kraju Małopolskie Muzeum Pożarnictwa oraz promować wyjątkowe atrakcje regionu: arkoza kwaczalska, wąwóz lessowy, siedliska ptasie – np. poprzez utworzenie „ptasiej ścieżki rekreacyjnej”
- dążyć do rewitalizacji terenów zielonych, zabytkowych i poprzemysłowych w kierunku rekreacyjnym;

- promować rozwój działalności gospodarczej tworzącej infrastrukturę turystyki i rekreacji;
- promować czytelnictwo oraz rozwijać miejską ofertę biblioteczną;
- stworzyć jednolity system informacji, promocji oraz oznakowania miejsc turystycznych.

7. PLAN DZIAŁAŃ

Dobór właściwych działań sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi to kluczowy element Strategii. Wybrane działania przybliżać mają Gminę Alwernia do osiągnięcia celów przedstawionych w rozdziale poświęconym misji i wizji. Kolejność prezentowanych zadań nie jest związana z hierarchią ich ważności, ale powiązana jest z poszczególnymi celami strategicznymi.

Działania przedstawione są według spójnego wzorca (fiszki), który określa:

numer zadania,

nazwę zadania,

identyfikację problemu, jaki stanowi podstawę realizacji zadania,

realizowane cele,

opis zadania,

oczekiwane skutki realizacji zadania.

Każde ze wskazanych działań ma charakter rekomendacji sprzyjającej osiągnięciu zamierzonych celów. Dlatego też zaprezentowany katalog nie może być traktowany jako zamknięte zestawienie, ale raczej jako zestaw wytycznych, który w miarę pojawiania się nowych potrzeb, koncepcji, źródeł finansowania czy rozwiązań technologicznych powinien być aktualizowany i poszerzany.

Należy mieć również świadomość, że realizacja większości zadań inwestycyjnych warunkowana jest możliwością pozyskania finansowania zewnętrznego.

CEL I – ALWERNIA – GMINA KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

ZADANIE 1

A.

NAZWA ZADANIA:

Modernizacja i budowa obiektów sportowych.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Dostępność obiektów rekreacyjnych i sportowych, jest jednym z czynników decydujących o jakości życia, a zarazem ważnym elementem oczekiwań mieszkańców Gminy Alwernia, którzy mogą korzystać z oferty mniejszych obiektów (sale gimnastyczne i boiska przy szkołach), jednak odczuwalny jest brak obiektu centralnego umożliwiającego organizację większych imprez lub zorganizowanych zawodów z udziałem publiczności.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – ALWERNIA – gmina kapitału społecznego

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się modernizację istniejących obiektów sportowych oraz budowę nowych obiektów sportowych:

- Skate parki oraz strefy „pump track”;
- Boiska do siatkówki i koszykówki, korty tenisowe;
- Pola golfowe;
- Wyciągi narciarskie.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa oferty sportowo-rekreacyjnej.

ZADANIE 2

A.

NAZWA ZADANIA:

Edukacja ekologiczna.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Bogate zasoby przyrodnicze Alwerni, nie oznaczają, że gmina wolna jest od problemów środowiskowych – w szczególności niskiej emisji, zaśmiecania (zwłaszcza w lasach). Oprócz działań inwestycyjnych konieczne jest podejmowanie inicjatyw związanych z budowaniem świadomości mieszkańców (zwłaszcza najmłodszych) w zakresie poszanowania i ochrony środowiska naturalnego.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – ALWERNIA – gmina kapitału społecznego

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- Organizację wydarzeń społecznych – np. dzień ziemi, sprzątanie świata itp.;
- Budowę ścieżek i tablic edukacyjnych;
- Współpracę z Lasami Państwowymi oraz organizacjami społecznymi w organizacji zajęć i wydarzeń edukacyjnych.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska

ZADANIE 3

A.

NAZWA ZADANIA:

Opracowanie miejskiej polityki senioralnej oraz wspieranie działań aktywizujących dla seniorów.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zmiany demograficzne odnotowywane nie tylko w Gminie Alwernia, ale i na terenie całego kraju, skutkują koniecznością zmierzenia się z nowym wyzwaniem, jakim jest opieka i aktywizacja osób starszych. Często pozbawionych wsparcia i opieki rodziny, jak również wykluczonych cyfrowo. Polityka senioralna to nie tylko działania związane z opieką społeczną i wsparciem finansowym. To również tworzenie przyjaznej infrastruktury – dostępnej dla osób o ograniczonych możliwościach ruchowych związanych z wiekiem lub niepełnosprawnością oraz organizacja wydarzeń kulturalnych aktywizujących i włączających do lokalnej wspólnoty osoby starsze.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – ALWERNIA – gmina kapitału społecznego

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się opracowanie a następnie wdrożenie miejskiej polityki senioralnej, jak również podejmowanie działań związanych z promocją i wsparciem projektów, których celem jest aktywizacja osób starszych. W tym wspieranie inwestycji związanych z utworzeniem miejsca aktywizacji seniorów w formie domu opieki dziennej, domu seniora lub świetlicy środowiskowej (m.in. poprzez wyznaczenie działek pod takie inwestycje w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego).

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa sytuacji i zapewnienie bezpieczeństwa osób starszych.

ZADANIE 4

A.

NAZWA ZADANIA:

Aktywizacja osób biernych zawodowo w ramach Centrum Usług Społecznych.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Choć udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi (wg. danych za rok 2020) 3,5%, to niepokojąca jest liczba osób długotrwale bezrobotnych (prawie 50% wszystkich bezrobotnych) oraz osób biernych zawodowo. Konieczne jest zatem podjęcie działań aktywizacyjnych, które pozwolą na przywrócenie tych osób na rynek pracy.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – ALWERNIA – gmina kapitału społecznego

D.

OPIS:

W ramach zadania planuje się podejmowanie działań aktywizacyjnych prowadzonych przez Centrum Usług Społecznych w Alwerni, które uzupełniać będą działania Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie. Działania te obejmować będą:

- szkolenia;
- staże oraz praktyki zawodowe;
- kursy doszkalające;
- szkolenia oraz egzaminy na uprawnienia zawodowe.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Aktywizacja osób biernych zawodowo.

ZADANIE 5

A.

NAZWA ZADANIA:

Rozwój edukacji ponadpodstawowej na terenie Miasta i Gminy Alwernia.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Corocznie, około 120 uczniów rozpoczyna edukację w gminie na poziomie szkół podstawowych. Po zakończeniu tego etapu edukacji, kontynuować ją mogą na poziomie szkół średnich, jednak już poza Gminą Alwernia (najczęściej w Krakowie i Chrzanowie). Utworzenie na terenie gminy wydziału zamiejscowego szkoły branżowej, technicznej (które nastąpić mogłoby we współpracy z lokalnymi zakładami pracy), lub klas liceum ogólnokształcącego, co pozwalałoby zmniejszyć migracje młodych ludzi związaną z edukacją oraz poszukiwaniem pracy.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – ALWERNIA – gmina kapitału społecznego

D.

OPIS:

W ramach zadania planuje się dążenie do uruchomienia wydziału zamiejscowego szkoły branżowej, technicznej lub klas liceum ogólnokształcącego.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Rozwój oferty edukacyjnej na terenie gminy.

ZADANIE 6

A.

NAZWA ZADANIA:

Wsparcie i rozwój organizacji społecznych.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Mieszkańcy gminy aktywizują się w ramach licznych stowarzyszeń o charakterze kulturowym, edukacyjnym, aktywizacyjnym i sportowym. Aktywne są również organizacje społeczne poszczególnych sołectw.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – ALWERNIA – gmina kapitału społecznego

D.

OPIS:

W ramach zadania planuje się wspieranie działalności organizacji i grup społecznych działających na terenie gminy poprzez:

- dofinansowanie i wspieranie w pozyskiwaniu dofinansowania na realizację działań społecznych i kulturalnych;
- zapewnienie niezbędnej infrastruktury lokalowej – modernizację domów ludowych;
- dofinansowanie wyposażenia (sprzęt sportowy) oraz zajęć prowadzonych przez kluby sportowe.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Rozwój oferty edukacyjnej na terenie gminy.

ZADANIE 7

A.

NAZWA ZADANIA:

Rozwój edukacji żłobkowej i przedszkolnej

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Wysoki koszt prywatnej opieki nad dziećmi, powoduje, że wielu młodym rodzicom, w szczególności mamom, nie opłaca się podejmować pracy zarobkowej, z której większość wynagrodzenia pochłonęłyby koszty prywatnego żłobka lub przedszkola. Konieczne jest zatem wspieranie takich działań podejmowanych przez lokalnych przedsiębiorców (np. przedszkola przyzakładowe) oraz placówek publicznych.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – ALWERNIA – gmina kapitału społecznego

D.

OPIS:

W ramach zadania planuje się podejmowanie działań wspierających tworzenie (np. poprzez dofinansowanie) oraz budowę nowych:

- żłobków;
- przedszkoli.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Aktywizacja osób biernych zawodowo z powodu opieki nad dziećmi.

ZADANIE 8

A.

NAZWA ZADANIA:

Budowa boiska typu „Orlik”

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Mimo dużej aktywności lokalnych grup sportowych odczuwalny jest brak obiektu umożliwiającego trening na obiekcie spełniającym nowoczesne standardy treningowe typu Orlik (umożliwiającym treningi wieczorne czy w niekorzystnych warunkach pogodowych)

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – ALWERNIA – gmina kapitału społecznego

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się budowę nowego obiektu sportowego:

- Boiska o sztucznej nawierzchni – orlik.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa oferty sportowo-rekreacyjnej.

CEL II – ALWERNIA – GMINA PRZEMYSŁU 4.0

ZADANIE 1

A.

NAZWA ZADANIA:

Uporządkowanie gospodarki przestrzennej.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rozlewanie się zabudowy jednorodzinnej na obszary nieurbanizowane oraz tereny zielone wywiera presję na środowisko naturalne i stwarza wyzwania dla gminy związane z doprowadzeniem infrastruktury sieciowej oraz drogowej do nowego budownictwa (instalacje wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe).

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – ALWERNIA – gmina przemysłu 4.0

D.

OPIS:

W ramach zadania przeprowadzona zostanie procedura weryfikacji i aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa ładu urbanistycznego gminy.

ZADANIE 2

A.

NAZWA ZADANIA:

Uzbrojenie terenów inwestycyjnych.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zostały wyznaczone tereny pod strefy aktywności gospodarczej (w szczególności tereny przy autostradzie A4 oraz przy Zakładach Chemicznych Alventa w Alwerni). Z uwagi na braki w infrastrukturze technicznej, tereny te nie są w pełni przygotowane pod potrzeby potencjalnych inwestorów gospodarczych. Brak zapewnienia infrastruktury technicznej dla planowanej strefy przemysłowej bardzo obniża szanse na skuteczne zagospodarowanie tych terenów.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – ALWERNIA – gmina przemysłu 4.0

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- budowę dróg dojazdowych do strefy przemysłowej;
- doprowadzenie do granic działek infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i energetycznej;

W przypadku terenów prywatnych podejmowane będą działania związane z dostosowaniem zapisów w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego do potrzeb podmiotów zainteresowanych inwestycjami gospodarczymi. Jako preferowane miejsca lokalizacji tego typu usług należy wymienić: obszar położony wzdłuż autostrady A4 oraz przyszłej Beskidzkiej Drogi Integracyjnej, a także tereny położone wzdłuż drogi krajowej.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

ZADANIE 3

A.

NAZWA ZADANIA:

Utworzenie klastra energii.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rosnące koszty energii oraz wymogi w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń do atmosfery stanowią mogą jeden z największych wyzwań, przed jakimi staną lokalni przedsiębiorcy w najbliższych latach. Utworzenie klastra energii umożliwi pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania na rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – ALWERNIA – gmina przemysłu 4.0

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- utworzenie klastra energii;
- budowę przez klaster energii lokalnych instalacji odnawialnych źródeł energii.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa bezpieczeństwa energetycznego gminy.

ZADANIE 4

A.

NAZWA ZADANIA:

Rozwój inicjatyw gospodarczych.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rozwój działalności gospodarczej może odbywać się nie tylko przez przyciąganie inwestorów zewnętrznych, ale również przez inicjatywy lokalne. Wsparcie w rozwoju lokalnej, małej przedsiębiorczości pozwoli na powstrzymanie młodych mieszkańców gminy przed migracją.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – ALWERNIA – gmina przemysłu 4.0

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- uruchomienie różnorodnych form kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży;
- promowanie przedsiębiorczości – możliwość korzystania przez młodzież z doświadczenia i kompetencji lokalnych przedsiębiorców;
- promowania i rozwijania przedsiębiorstw ekonomii społecznej (tzw. trzeci sektor);
- uruchomienie „szkoły przedsiębiorczości” we współpracy z systemem edukacji, organizacjami gospodarczymi, przedsiębiorcami, praktykami biznesu
- działania marketingowe promujące lokalną przedsiębiorczość.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

CEL III - ALWERNIA – GMINA NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY

ZADANIE 1

A.

NAZWA ZADANIA:

Rozwój infrastruktury kanalizacji ściekowej i kanalizacji deszczowej.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Obecnie skanalizowana jest tylko część gminy. Nieszczelne szamba oraz „dzikie” wyloty kanalizacji, stanowią znaczące zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Ścieki te wprowadzają głównie zanieczyszczenia wyrażone jako BZT5, ChZT, azot amonowy i fosforany, a także powodują wzrost ilości bakterii fekalnych. Dodatkowo dotychczas prowadzone inwestycje nie uwzględniały projektów tzw. małej retencji, które umożliwiają zatrzymanie i późniejsze wykorzystanie wody z opadów, zamiast kierować ją bezpośrednio do instalacji kanalizacyjnej czy potoków.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

W ramach zadania planuje się:

- kontynuowanie działań związanych z kanalizowaniem obszaru gminy;
- rozpoczęcia inwestycji z zakresu małej retencji;
- wspieranie inwestycji w przydomowe oczyszczalnie ścieków, tam, gdzie budowa kanalizacji nie jest uzasadniona technicznie lub ekonomicznie;
- Sporządzenie planu rozwoju sieci kanalizacyjnej określającego zasadność ekonomiczną budowy sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa ochrony środowiska w zakresie gospodarki wodnej.

ZADANIE 2

A.

NAZWA ZADANIA:

Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rosnące ceny energii elektrycznej w coraz większym stopniu obciążają miejski budżet. Budowane przed laty oświetlenie nie spełnia wymogów obecnie obowiązującej normy oświetleniowej, która kładzie szczególny nacisk na równomierność oświetlenia oraz widoczność pieszych. Konieczne jest zatem podjęcie działań, które z jednej strony przyczynią się do obniżenia kosztów utrzymania oświetlenia, a z drugiej – do poprawy standardu oświetleniowego.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

- W ramach zadania przeprowadzona zostanie modernizacja opraw oświetlenia ulicznego (wymiana na oprawy energooszczędne), doświetlenie przejść dla pieszych i skrzyżowań oraz budowa nowych ciągów oświetleniowych.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury miejskiej.

ZADANIE 3

A.

NAZWA ZADANIA:

Rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Istniejąca sieć piesza i rowerowa nie ma charakteru kompleksowego – gdy kończy się chodnik, piesi i rowerzyści zmuszeni są kontynuować swoją podróż poboczem drogi, co stwarza niebezpieczeństwo zwłaszcza dla dzieci oraz osób starszych. Rozwój bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej jest zatem konieczny dla poprawy bezpieczeństwa na drogach.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

Zadanie przewiduje:

- budowę ścieżek przeznaczonych dla pojazdów jednośladowych (ścieżki dla rowerów i hulajnóg), ciągów pieszo-rowerowych, ciągów pieszych (chodników);
- wykorzystanie potencjału wałów przeciwpowodziowych na Wiśle celem utworzenia szlaku rowerowego do Krakowa (jako element Wiślanej Trasy Rowerowej).

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa stanu infrastruktury drogowej, działania służące poprawie środowiska naturalnego.

ZADANIE 4

A.

NAZWA ZADANIA:

Program rozwoju elektromobilności.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Kraje Unii Europejskiej składają deklaracje o planowanym zakazie sprzedaży samochodów z silnikami spalinowymi (Dania, Irlandia, Niemcy od 2030 r., a Hiszpania, Francja, Wielka Brytania od 2040 r.), dlatego trzeba zdać sobie sprawę, że powoli również i Polska wkracza w epokę transportu opartego na energii elektrycznej. Stąd konieczne jest mądre podejście do tej tematyki – uwzględniające zarówno zmiany zachodzące na arenie europejskiej, jak i uwarunkowania lokalne – stopniowo przygotowujące do nadchodzących zmian.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- opracowanie programu rozwoju elektromobilności;
- wspieranie inwestorów zainteresowanych inwestycjami w infrastrukturę umożliwiającą ładowanie pojazdów elektrycznych;
- utworzenie gminnej infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa infrastruktury związanej z nowoczesnymi technologiami.

ZADANIE 5

A.

NAZWA ZADANIA:

Rozwój komunikacji miejskiej lokalnej.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rozwój Alwerni jako gminy o charakterze w większości mieszkalnym, skutkuje dla mieszkańców koniecznością codziennych dojazdów do pracy i miejsc nauki do innych miast regionu. Lokalizacja gminy w układzie lokalnym stanowi jeden z istotniejszych atutów optymalizujących możliwości rozwojowe samej gminy oraz jej mieszkańców. Natomiast aby możliwości te były w pełni spożytkowane istotnym kierunkiem przyszłych działań jest wdrożenie sprawnej, zdywersyfikowanej komunikacji zbiorowej.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- utworzenie infrastruktury oraz innych rozwiązań komunikacyjnych stanowiących usprawniających połączenia komunikacyjne z Krakowem oraz Chrzanowem;
- budowa centrum przesiadkowego;
- budowa obiektów bike&ride;
- budowa parkingów park&ride.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa połączeń komunikacyjnych.

ZADANIE 6

A.

NAZWA ZADANIA:

Likwidacja niskiej emisji.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Podjęta przez Sejmik Województwa Małopolskiego tzw. uchwała antysmogowa stanowi o konieczności wymiany do końca 2026 r. wymiany wszystkich indywidualnych źródeł ciepła niespełniających wymogów tzw. 5 klasy.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- dofinansowywanie wymiany kotłów węglowych w budynkach indywidualnych;
- aplikowanie o środki zewnętrzne na modernizację źródeł ciepła w imieniu mieszkańców (tzw. projekty parasolowe i grantowe);
- wspieranie mieszkańców w procesie pozyskiwania na ten cel środków zewnętrznych (m.in. poprzez przyjmowanie w imieniu WFOŚiGW w Krakowie wniosków o dofinansowanie w ramach programu Czyste Powietrze);
- modernizacja źródeł ciepła w budynkach komunalnych i użyteczności publicznej, których właścicielem lub zarządcą jest Gmina Alwernia (w tym pozyskiwanie środków zewnętrznych na ten cel, w ramach programów wspierających termomodernizację).

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa jakości powietrza.

ZADANIE 7

A.

NAZWA ZADANIA:

Budowa instalacji przetwarzania odpadów i osadów ściekowych.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rosnące koszty zagospodarowania odpadów, zwiększające się wymogi w zakresie zbiórki selektywnej i przygotowania odpadów do odzysku a także rosnąca liczba wytwarzanych przez mieszkańców odpadów, powoduje że poprawa systemu zbiórki selektywnej nie jest wystarczającym remedium dla rosnącej masy zbieranych odpadów. Poprawę systemu może stanowić lokalna infrastruktura przetwarzania zebranych odpadów.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- budowę instalacji przetwarzania odpadów biodegradowalnych, zbieranych selektywnie (odpady zielone – trawa gałęzie) oraz zbieranych wraz z odpadami komunalnymi (odpady kuchenne) w formie kompostowni, lub technologii karbonizacyjnej;
- budowę instalacji przetwarzania osadów ściekowych;
- prowadzenie kampanii informacyjnych i edukacyjnych związanych ze zbieraniem i gospodarowaniem odpadami.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa stanu gospodarki wodnej oraz gospodarki odpadami.

ZADANIE 8

A.

NAZWA ZADANIA:

Rozbudowa i modernizacja Infrastruktury oświatowej.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zapewnienie dobrych warunków kształcenia oraz wychowania młodego pokolenia jest jednym z podstawowych zadań samorządu. Nowoczesna i przystosowana do potrzeb infrastruktura stanowi jeden z kluczowych elementów efektywnej oświaty.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

- W ramach zadania przewiduje się rozbudowę i modernizację obiektów oświatowych oraz doposażanie sal dydaktycznych.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa infrastruktury związanej z oświatą.

ZADANIE 9

A.

NAZWA ZADANIA:

Termomodernizacja budynków komunalnych i użyteczności publicznej.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zmiana systemu ogrzewania z węglowego na gazowy, lub pompę ciepła zasilaną energią elektryczną, choć przynosi odczuwalne skutki w obszarze poprawy jakości powietrza, to skutkuje również zwiększeniem kosztów ogrzewania. Konieczne jest zatem łączenie inwestycji związanych ze zmianą źródła ogrzewania z inwestycjami termomodernizacyjnymi, które sprzyjają obniżaniu potrzeb energetycznych budynków.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz budynków komunalnych;
- budowę odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach komunalnych.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa efektywności energetycznej budynków miejskich.

ZADANIE 10

A.

NAZWA ZADANIA:

Budowa nowych dróg oraz przebudowy i remonty dróg gminnych i wewnętrznych na terenie gminy.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Przeprowadzona wśród mieszkańców ankietyzacja wykazała, iż remonty i budowa infrastruktury drogowej oraz okołodrogowej w zakresie chodników i ścieżek rowerowych stanowi wśród respondentów działania najistotniejsze do realizacji w perspektywie do 2030 roku.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- przebudowę i remont dróg gminnych i wewnętrznych na obszarze całej gminy;
- Uregulowanie stanu prawnego dróg na terenie gminy.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa jakości infrastruktury drogowej.

ZADANIE 11

A.

NAZWA ZADANIA:

Utworzenie targu lokalnych produktów rolnych

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zgodnie z uchwaloną w 29 października 2021 r., ustawą o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników, Rada Gminy zobowiązana jest wyznaczyć miejsce do prowadzenia handlu produktów rolnych, spożywczych oraz wyrobów rękodzieła wytworzonych w gospodarstwach rolnych. Wyznaczenie miejsca handlowego jest obowiązkiem gminy.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- wyznaczenie miejsca handlowego (placu targowego);
- budowę niezbędnej infrastruktury (parking, budynki lub altany sprzedażowe);
- promocję lokalnych marek i produktów.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa infrastruktury handlowej.

ZADANIE 12

A.

NAZWA ZADANIA:

Rozwój budownictwa wielorodzinnego

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Bliskość Krakowa i Chrzanowa stanowi istotny atut osiedleńczy, co potwierdzają dane migracyjne – gmina przyciąga bowiem nowych mieszkańców. Tereny wykorzystywane rolniczo, leśne bądź obszary chronione, ograniczają jednak możliwość dalszego rozwijania zabudowy jednorodzinnej. Możliwa jest jednak większa koncentracja obszarów już zurbanizowanych, w tym poprzez niską zabudowę wielorodzinną (budynki o wysokości kilku (4-6) kondygnacji).

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- wyznaczanie dodatkowych terenów zabudowy wielorodzinnej w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego;
- Uzbrajanie terenów inwestycji mieszkaniowych;
- Poszukiwanie inwestorów zewnętrznych (deweloperów).

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzrost liczby mieszkańców oraz dostępności mieszkań.

ZADANIE 13

A.

NAZWA ZADANIA:

Rozbudowa i przebudowa sieci wodociągowej dla miejscowości Grojec oraz Brodła.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Infrastruktura wodociągowa znajdująca się na terenie Gminy, nie jest dostosowana ani do obecnych standardów technicznych (część rur ma jeszcze charakter cementowo-azbestowy, a uwalniany z wyeksploatowanych rur azbest może przenikać do wody), ani do potrzeb rozwijającej się gminy, na terenie której powstają nowe budynki mieszkalne wymagające przyłączenia do źródeł wody. Konieczna jest zatem rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci wodociągowej

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – ALWERNIA – gmina nowoczesnej infrastruktury

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- Sporządzenie dokumentacji projektowej;
- Przeprowadzenie rozbudowy i przebudowy sieci wodociągowej.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa stanu technicznego infrastruktury wodociągowej.

CEL IV – ALWERNIA – GMINA BEZPIECZNA

ZADANIE 1

A.

NAZWA ZADANIA:

Bezpieczna przejścia dla pieszych.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Polska ma od lat jeden z najgorszych w Europie wskaźnik wypadków na przejściach dla pieszych. Razem z Rumunią, Litwą i Łotwą zaliczamy się grupy krajów o największym poziomie ryzyka dla pieszych. Według wniosków policyjnego raportu "Wypadki drogowe w Polsce w 2019 roku" przygotowanego przez Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji, przyczyną takiego stanu rzeczy może być niedostateczna widoczność przejść dla pieszych i samych pieszych nocą oraz podczas występowania złych warunków atmosferycznych.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – ALWERNIA – gmina bezpieczna

D.

OPIS:

Zadanie przewiduje:

- doświetlenie przejść dla pieszych na terenie gminy poprzez zamontowanie nowej i dedykowanej temu infrastrukturze oświetleniowej, zapewniającej właściwe doświetlenie nie tylko samego przejścia, ale również i otoczenia (dojścia do jezdni);
- budowa chodników, barierek, wysp dla pieszych, przejść wyniesionych i innych elementów infrastrukturalnych poprawiających bezpieczeństwo na przejściu dla pieszych i w jego otoczeniu;
- realizacja projektów innowacyjnych o charakterze pilotażowym: np. malowanie farbą fluorescencyjną, imitującą przeszkody 3D (efekt złudzenia optycznego wymuszający zwolnienie pojazdu).

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

ZADANIE 2

A.

NAZWA ZADANIA:

System zdalnego powiadamiania mieszkańców.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Powszechność telefonów komórkowych otwiera nowe możliwości związane z szybkim informowaniem w bezpośredni sposób mieszkańców wybranych sołectw lub wszystkich mieszkańców gminy o sprawach z życia gminy, które mogą być dla nich ważne. Wykorzystać w tym celu można system powiadomień SMS, komunikatory społecznościowe, newsletter mailowy, tzw. powiadomienia PUSH itp.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – ALWERNIA – gmina bezpieczna

D.

OPIS:

Ideą funkcjonowania serwisu jest przekazywanie mieszkańcom:

- informacji alarmowych i kryzysowych o zagrożeniach, które mogą występować na terenie gminy;
- informacji o utrudnieniach, prowadzonych pracach drogowych;
- informacji o ważnych sprawach związanych z działalnością Gminy (np. wydarzeniach, konsultacjach społecznych, zebraniach sołeckich).

Dołączenie do systemu powiadamiania ma charakter dobrowolny i związane jest ze zgodą na udostępnienie danych osobowych

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa komunikacji Urzędu Miejskiego w Alwerni z mieszkańcami.

ZADANIE 3

A.

NAZWA ZADANIA:

Rozwój polityki informacyjnej gminy.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Jednym z elementów partnerskiej współpracy pomiędzy władzami samorządowymi, jest przejrzystość działania i płynny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach i projektach.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – ALWERNIA – gmina bezpieczna

D.

OPIS:

W ramach rozwoju polityki informacyjnej, planuje się:

- rozwijanie komunikacji z wykorzystaniem platform społecznościowych (profil Facebook, strona internetowa);
- utrzymywania komunikacji z wykorzystaniem tradycyjnych źródeł informacji (ogłoszenia, prasa);
- uruchomienia aplikacji dla mieszkańca informującej o wydarzeniach, mogącej również służyć jako miejsce ogłoszeń, poszukiwania pracy oraz wsparcia (korepetycje, opieka nad dziećmi itp.).

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa komunikacji Urzędu Miejskiego w Alwerni z mieszkańcami.

CEL V – GMINA PRZYJAZNA REKREACJI

ZADANIE 1**A.****NAZWA ZADANIA:**

Nowa siedziba Małopolskiego Muzeum Pożarnictwa w Alwerni.

B.**ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:**

Obecna siedziba muzeum nie jest dostosowana do potrzeb i wymogów nowoczesnego centrum kultury, a wyposażenie i wielkość obiektu nie jest wystarczająca dla ekspozycji zebranych eksponatów.

C.**REALIZOWANE CELE:**

Cel V – ALWERNIA – gmina przyjazna rekreacji.

D.**OPIS:**

W ramach zadania przewiduje się utworzenie nowej siedziby Małopolskiego Muzeum Pożarnictwa. Celem zadania jest stworzenie nowoczesnego miejsca przystosowanego do zmieniających się warunków i potrzeb współczesnego budowania przestrzeni kulturalnej.

Zadanie wsparte jest dofinansowaniem z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego oraz z budżetu Województwa Małopolskiego.

E.**OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:**

Poprawa oferty kulturalnej i turystycznej.

ZADANIE 2

A.

NAZWA ZADANIA:

Budowa obiektów o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej jest najważniejszym priorytetem mieszkańców wyrażonym w badaniu ankietowym. Obecna infrastruktura nie zaspokaja bowiem aktualnych potrzeb mieszkańców w tym zakresie. Brakuje miejsc infrastruktury sportowej (np. boisk typu orlik), placów zabaw a także infrastruktury rekreacji rowerowej (np. parkingi bike&ride).

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel V – ALWERNIA – gmina przyjazna rekreacji.

D.

OPIS:

W ramach zadania planowane jest podjęcie zadań inwestycyjnych oraz modernizacyjnych, związanych z obiektami sportowymi i rekreacyjnymi. Działania te zmierzać będą do poprawy jakości i dostępności infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa oferty kulturalnej i turystycznej.

ZADANIE 3

A.

NAZWA ZADANIA:

Rewitalizacja i adaptacja terenów zielonych oraz nieużytków na cele rekreacyjne z uwzględnieniem działań związanych z małą retencją.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Jak wskazano w badaniu ankietowym, dostrzegalnym przez mieszkańców atutem Gminy Alwernia jest bogactwo obszarów zielonych. Mają jednak one charakter w dużej mierze niezagospodarowany.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel V – ALWERNIA – gmina przyjazna rekreacji.

D.

OPIS:

Realizacja zadania polegać będzie na:

- Utworzeniu na obszarach niezagospodarowanych i leśnych infrastruktury umożliwiającej odpoczynek (miejsca do pikniku, ławki, punkty postoju dla rowerzystów);
- Otwarcu na turystykę – poprzez budowę systemu komunikacji pieszej i rowerowej (chodniki, ścieżki rowerowe);
- Budowie nowych przestrzeni rekreacyjnych w sołectwach – skwerów, placów zabaw, ścieżek rowerowych.
- Wykorzystywaniu we wskazanych inwestycjach tzw. zielono-niebieskich rozwiązań technologicznych, aby uniknąć efektu zabetonowania przestrzeni zurbanizowanej.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa infrastruktury rekreacyjnej na terenie gminy.

ZADANIE 4

A.

NAZWA ZADANIA:

Ochrona dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego Alwerni.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Atrakcyjne i odnowione obiekty zabytkowe stanowią mogą element wzbogacający ofertę rekreacyjną i wypoczynkową gminy. W szczególności, że na terenie Gminy Alwernia znajdują się obiekty o dużym zróżnicowaniu – sakralnym, urbanistycznym i przyrodniczym, wokół których można koncentrować aktywności dla różnych grup społecznych.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel V – ALWERNIA – gmina przyjazna rekreacji.

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- Rewitalizację obiektów zabytkowych (w szczególności dworu w Porębie);
- Prace związane z ochroną zabytków;
- Działania mające na celu odtworzenie i zabezpieczenie obiektów historycznych.
- Działania mające na celu ochronę cennych przyrodniczo zasobów na terenie gminy.
- Wsparcie rozwoju Ekomuzeum Garncarstwa w Regulicach.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Ochrona dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego.

ZADANIE 5

A.

NAZWA ZADANIA:

System informacji turystycznej.

B.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Wymogi zmieniającej się rzeczywistości wymagają nie tylko dbania o stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, ale również jej właściwe wypromowanie.

C.

REALIZOWANE CELE:

Cel V – ALWERNIA – gmina przyjazna rekreacji.

D.

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- Opracowanie i wdrożenie spójnego systemu oznaczeń obiektów atrakcyjnych turystycznie;
- Uruchomienie strony internetowej oraz aplikacji turystycznej;
- Utworzenie i oznaczenie turystycznych szlaków tematycznych (konnych, rowerowych,, produktów regionalnych itp.);
- Wytyczenie ścieżki ornitologicznej (jako wykorzystanie potencjału obszarów siedliskowych NATURA 2000);
- Udział w targach i wydarzeniach promujących region Małopolski;
- Prowadzenie działań promocyjnych i marketingowych.

E.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa jakości oferty turystycznej gminy.

8. OCZEKIWANE REZULTATY DZIAŁAŃ

SMART (akronim od ang. Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound, dosł. sprytny), to koncepcja formułowania celów w dziedzinie planowania strategicznego opierająca się na zbiorze pięcioprzymiotnikowych postulatów. Zgodnie z akronimem tworzącym nazwę koncepcji, sformułowany cel powinien być:

Skonkretyzowany (ang. Specific) – jego zrozumienie nie powinno stanowić kłopotu, sformułowanie powinno być jednoznaczne i niepozostawiające miejsca na luźną interpretację.

Mierzalny (ang. Measurable) – a więc tak sformułowany, by można było liczbowo wyrazić stopień realizacji celu, lub przynajmniej umożliwić jednoznaczną „sprawdzalność” jego realizacji.

Osiągalny (ang. Achievable) – cel zbyt ambitny podkopuje wiarę w jego osiągnięcie i tym samym motywację do jego realizacji.

Istotny (ang. Relevant) – cel powinien być ważnym krokiem naprzód, jednocześnie musi stanowić określoną wartość dla tego, kto będzie go realizował.

Określony w czasie (ang. Time-bound) – cel powinien mieć dokładnie określony horyzont czasowy w jakim zamierzamy go osiągnąć.

Wskazana w Strategii wizja oraz powiązane z nią cele, mają charakter bardzo ogólny i bez konkretyzacji związanej przyporządkowaniem mierzalnych wskaźników, ocena czy realizacja Strategii postępuje zgodnie z oczekiwaniami oraz jakie jest tempo i kierunek zmian zachodzących w gminie, może mieć tylko charakter subiektywnej oceny. Dlatego też w tabeli poniżej, wskazano zestaw wskaźników, których monitorowanie, pozwoli określić, czy w obszarze danego celu następuje oczekiwana zmiana warunków, czy też wręcz przeciwnie – zidentyfikowany problem pogłębia się i

konieczne jest podjęcie dodatkowych działań w tym elemencie (np. w przypadku rosnącej liczby wypadków drogowych z udziałem pieszych, konieczne będzie przyznanie wyższego priorytetu działaniom związanym z modernizacją i doświetleniem skrzyżowań oraz budową chodników i dróg rowerowych).

Wszystkie dobrane wskaźniki mają charakter ogólnodostępnych informacji, co umożliwi ich weryfikację bez konieczności sporządzania dodatkowych raportów i ekspertyz.

Tabela 2: Tabela wskaźników monitorowania celów Strategii

CEL	Wskaźnik	Parametr	Miernik Pożądana wartości lub kierunek zmian wartości
CEL I – ALWERNIA – GMINA KAPITAŁU SPOŁECZNEGO	Ludność	Liczba mieszkańców	Wzrost
	Aktywność w obszarze kultury	Liczba uczestników imprez	Wzrost
	Aktywność w obszarze kultury	Liczba członków grup/sekcji/kół artystycznych	Wzrost
	Opieka społeczna	Beneficjenci opieki społecznej	Spadek
	Rynek pracy	Liczba osób pracujących/1000 mieszkańców	Wzrost
	Rynek pracy	Stopa bezrobocia	Spadek
CEL II – ALWERNIA – GMINA PRZEMYSŁU 4.0	Dni z przekroczeniem jakości powietrza	Liczba dni/rok	Spadek
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	Poziom emisji	Spadek
	Fundusze unijne	Liczba umów o dofinansowanie projektów na terenie gminy	Wzrost
	Działalność gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy	Wzrost
CEL III – ALWERNIA – GMINA NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY	Ludność korzystająca z instalacji wodociągowej	% ogółu ludności	Wzrost
	Ludność korzystająca z instalacji kanalizacyjnej	% ogółu ludności	Wzrost

CEL	Wskaźnik	Parametr	Miernik Pożądana wartości lub kierunek zmian wartości
	Ludność korzystająca z instalacji gazowej	% ogółu ludności	Wzrost
	Długość nowych dróg gminnych	km	Wzrost
	Długość zmodernizowanych dróg gminnych	km	Wzrost
	Udział dróg o nieuregulowanym stanie prawnym oraz niespełniających wymagań technicznych	% ogółu dróg	Spadek
	Liczba gospodarstw korzystających z kanalizacji	% ogółu gospodarstw	Wzrost
	Zasoby mieszkaniowe	Liczba mieszkań	Wzrost
CEL IV – ALWERNIA – GMINA BEZPIECZNA	Bezpieczeństwo publiczne	Liczba przestępstw w tzw. siedmiu kategoriach przestępstw mających największy wpływ na poczucie bezpieczeństwa (tj. rozboje, bójki i pobicia, kradzieże mienia, kradzieże z włamaniem w tym kradzieże samochodów, uszkodzenia ciała oraz zniszczenie mienia).	Spadek
	Bezpieczeństwo uczestników ruchu	Liczba wypadków drogowych na terenie gminy	Spadek
	Bezpieczeństwo uczestników ruchu	Liczba śmierci i osób rannych w wyniku wypadków drogowych na terenie gminy	Spadek
	Bezpieczeństwo uczestników ruchu	Liczba kolizji drogowych na terenie gminy	Spadek
	Zagrożenia przeciwpożarowe i pogodowe	Liczba zdarzeń wymagająca interwencji jednostek ochrony przeciwpożarowej	Spadek

CEL	Wskaźnik	Parametr	Miernik Pożądana wartości lub kierunek zmian wartości
CEL V – ALWERNIA – GMINA PRZYJAZNA REKREACJI	Aktywność sportowa	Liczba członków klubów sportowych	Wzrost
	Aktywność kulturalna	Liczba uczestników imprez kulturalnych	Wzrost
	Długość ścieżek rowerowych	km	Wzrost

9. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Zidentyfikowane na terenie gminy problemy i bariery rozwojowe oraz wytyczone w toku prac nad niniejszym dokumentem cele i kierunki działań stanowią zbiór punktów odniesienia przyszłej polityki rozwoju. Ma ona jednak nie tylko odzwierciedlenie w przedstawionej wizji Alwerni do roku 2030, lecz również konkretne odniesienie do poszczególnych obszarów w przestrzeni gminy. Wyznaczony plan działań realizowany będzie w dwóch wymiarach: działań, które realizowane będą w kontekście całego obszaru gminy oraz działań, które będą realizowane w poszczególnych Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI). Na terenie gminy obszarami tymi są tereny związane z głównymi atrakcjami turystycznymi i krajobrazowymi gminy oraz strefy przemysłowe (w szczególności, największym potencjałem charakteryzuje się strefa położona przy węźle autostrady A4 oraz tereny we wsi Brodła pod Alwernią przeznaczone pod zabudowę usług rozrywkowych). Bliskość węzła autostradowego, stanowi ogromny atut inwestycyjny gminy, tereny przewidziane pod inwestycje obciążone są jednak problemami, których rozwiązanie jest konieczne aby poprawić ich atrakcyjność dla potencjalnych inwestorów, w szczególności dotyczy to ich uzbrojenia, dróg dojazdowych i nadmiernego rozdrobnienia działek. Zarazem należy zadbać aby powstające tam zakłady produkcyjne nie stanowiły uciążliwości dla mieszkańców i nie zagrażały przyrodniczemu bogactwu gminy. Ochrona ta wymaga wydzielenia w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego stref buforowych bądź ochronnych a także określenia dopuszczalnych form prowadzonej działalności nieuciążliwej. Wielu inwestorów zainteresowanych jest również rozwojem odnawialnych źródeł energii – ten aspekt również wymaga aktualizacji w kontekście planowania przestrzennego, które na ten moment wyklucza inwestycje o mocy większej niż 100 kW.

Bogactwo przyrodnicze gminy, w szczególności w zakresie krajobrazu, jest istotnym atutem wokół którego powinna się koncentrować oferta turystyki i rekreacji, z której mogą skorzystać mieszkańcy oraz turyści. Wymaga ona jednak systemowego zaplanowania poprzez stworzenie spójnego pakietu rozwoju informacji (oznakowanie, materiały promocyjne) i infrastruktury, obejmującej tworzenie np. ścieżek widokowych, edukacyjnych (w szczególności leśnych oraz ornitologicznych – związanych z lokalnym obszarem NATURA 2000) punktów widokowych, szlaków turystyki konnej i rowerowej, miejsc odpoczynku dla podróżnych, stref parkingowych, czy też wykorzystania bulwarów Wisły do tworzenia infrastruktury rowerowej. Lokalizację najważniejszych punktów gminnych wokół których może koncentrować się rozwój oferty turystycznej i gospodarczej gminy nakreślono na mapach (rysunek 8 i rysunek 9).

LEGENDA

- granica gminy
- droga krajowa
- autostrada
- drogi krajowe
- drogi wojewódzkie
- linie kolejowe
- węzeł autostradowy
- stacja kolejowa

- Lokalne atrakcje
- 1 - Arkoza Kwaczalska
 - 2 - Park Rozrywki Zatorland
 - 3 - Energylandia
 - 4 - Tereny rekreacyjne
 - 5 - Muzeum Pożarnictwa w Alwerni
 - 6 - Alwernia Planet
 - 7 - Wąwóz lessowy
 - 8 - Klasztor oo. Bernardynów
 - 9 - Skały Gaudynowskie
 - 10 - Rynek w Alwernii

- Strefy przemysłowe

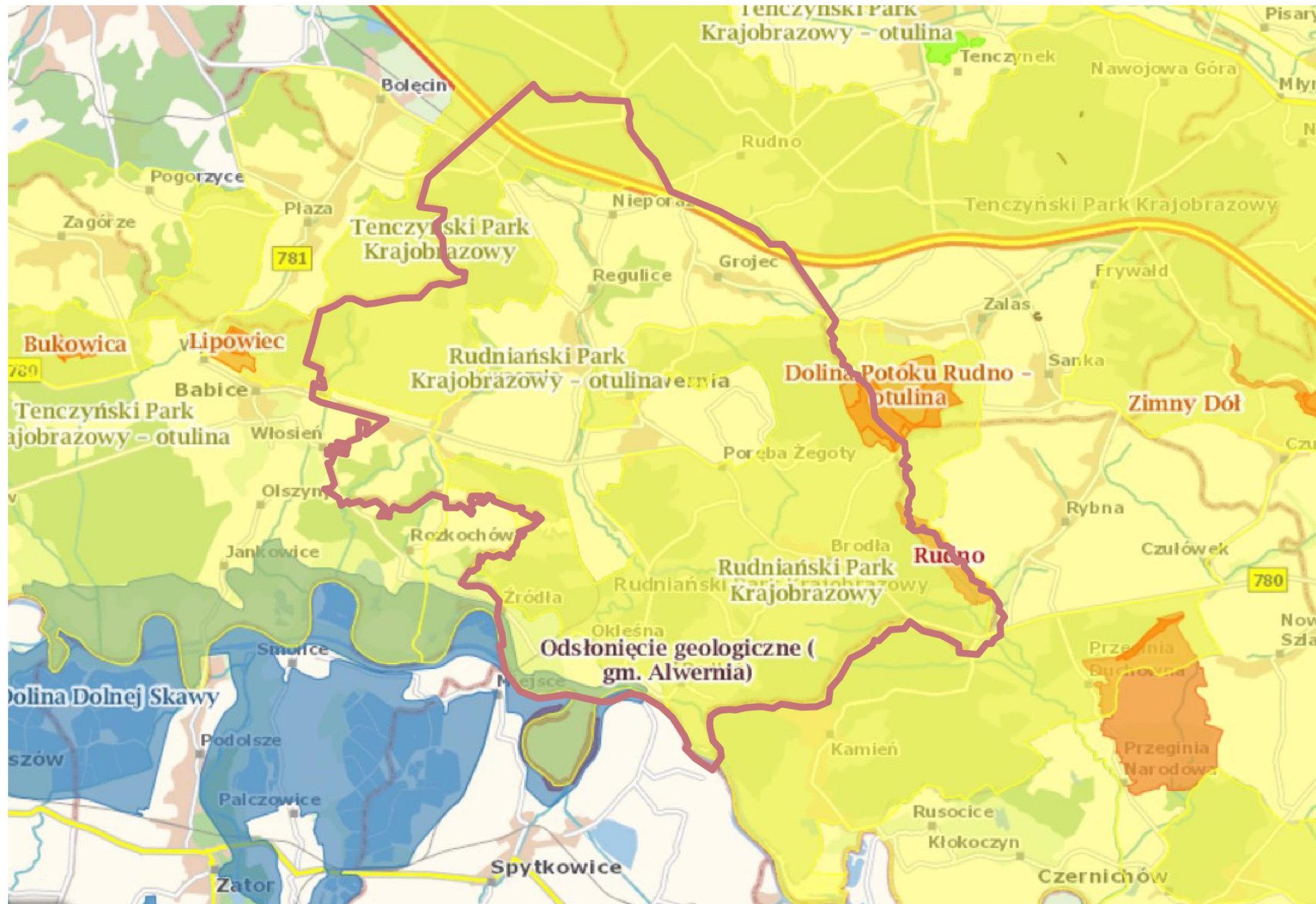

- Obszar NATURA 2000 - obszary ptasie

- Obszar NATURA 2000 - obszary siedliskowe

Rysunek 8 Mapa obszarów o znaczącym potencjale turystycznym i przemysłowym

LEGENDA

- granica gminy
- Rezerwaty
- Parki Krajobrazowe
- Natura 2000 - obszary ptasie
- Natura 2000 - obszary siedliskowe

Rysunek 9 Mapa obszarów krajobrazowych i prawnie chronionych na terenie gmin

Sieć tras rowerowych łączyć powinna najciekawsze obiekty zabytkowe i przyrodnicze, w szczególności poprzez rozwój już istniejących projektów takich jak: „VeloMałopolska”, „Wiśłana Trasa Rowerowa”, czy „Greenway: Kraków-Morawy Wiedeń”, który w oparciu o infrastrukturę rowerową łączy najciekawsze obiekty dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego regionu m.in. Arkozę Kwaczalską, Zespół klasztorny OO. Bernardynów w Alwerni, czy Małopolskie Muzeum Pożarnictwa w Alwerni.

Rysunek 10 Trasa rowerowa Greenway: Kraków-Morawy-Wiedeń

Szczególną i unikatową w skali całego województwa atrakcją dla pasjonatów rowerów, jest Lokalna Kolej Drezynowa w Regulicach, która umożliwia przejazdy drezynami rowerowymi na nieczynnej linii kolejowej nr 103 na odcinku Regulice - Nieporaz – Alwernia.

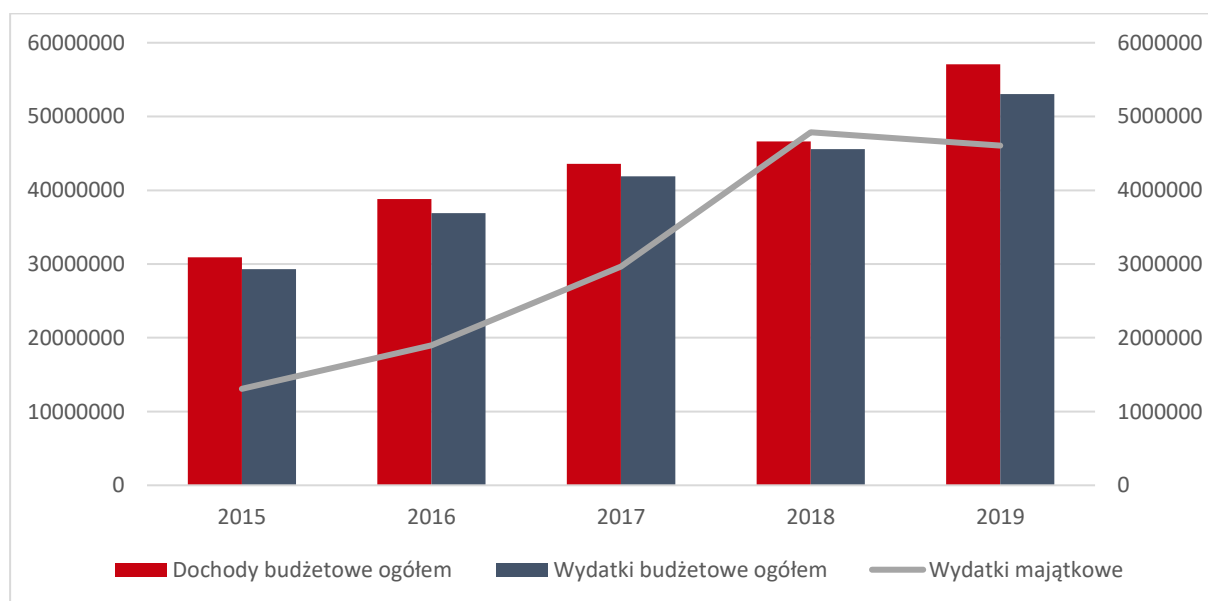
Z perspektywy lokalnej rekreacji, z której mogliby korzystać przede wszystkim mieszkańcy Alwerni, ważnym punktem na mapie gminy, jest zalew Skowronek. Jest to sztuczny zbiornik zaporowy utworzony

na potoku Brodło w 1970 r. Nad zalewem znajduje się pole biwakowe oraz ośrodek wypoczynkowy. Teren zarządzany jest przez podmiot prywatny. Zalew Skowronek jest jednak od kilku lat zamknięty, pole biwakowe, ośrodek wypoczynkowy i kąpielisko nie funkcjonuje, a teren obiektu należący do prywatnego właściciela jest zamknięty. Rewitalizacja zalewu i ponowne otwarcie go na rekreację powinien stanowić jeden z priorytetów rozwoju turystycznego gminy. Zwłaszcza w obliczu fal upałów i coraz większej ilości dni gorących w okresie letnim atrakcje wodne zyskują na popularności.

10. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Działania określone w strategii rozwoju gminy muszą być poparte możliwościami i chęcią ich realizacji, również w kontekście zapewnienia ich finansowania. Jak zaleca Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, nie jest zasadne wskazywanie budżetu i potencjalnego kosztu poszczególnych zadań. Strategia ma bowiem charakter kierunkowy, wskazuje na obszary i cele rozwojowe, jednak stopień skonkretyzowania zadań jest zbyt niski do przygotowania szczegółowego planu budżetowego.

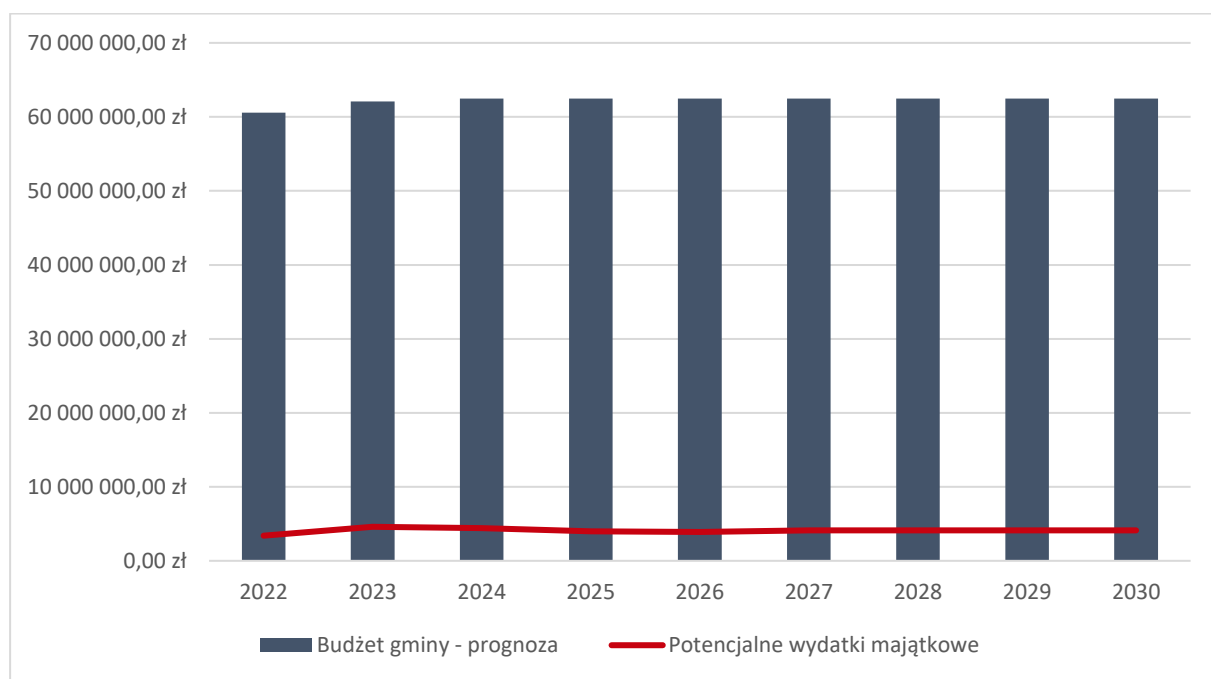
W ramach oceny ram finansowych dążyć należy natomiast do oceny kondycji finansowej gminy z perspektywy zdolności do ponoszenia wydatków inwestycyjnych w okresie obowiązywania Strategii, a więc w latach 2021-2030. Ocenę tę przeprowadzono z perspektywy sytuacji budżetowej w latach ubiegłych oraz prognoz zawartych w WPF.

Rysunek 11 Budżet i wydatki majątkowe w latach 2015-2020

Wykres zamieszczony powyżej, wskazuje, iż w latach 2015-2020 budżet Gminy Alwernia wzrósł z 30,89 mln zł w 2015 r. do 57 mln zł w 2019 r. Wg Raportu o stanie gminy za rok 2020, budżet gminy przekroczył 61 mln zł, co stanowi wzrost, za ostatnie 5 lat o prawie 100%. W tym samym czasie rosły wydatki majątkowe budżetu z 1,3 mln zł w roku 2015, do 5,6 mln zł w roku 2020. Aktualnie wydatki majątkowe wynoszą ok. 6-8 % całkowitego budżetu gminy.

W perspektywie 2022-2030 założono utrzymanie wskazanego wyżej wskaźnika wydatków majątkowych (6,5% całkowitego budżetu gminy).

Rysunek 12 Prognoza budżetu i wydatków majątkowych w latach 2021-2027

Łączna wartość potencjalnych (faktyczna wartość, może być różna i uzależniona od kondycji budżetowej gminy, uzyskanych dofinansowań zewnętrznych oraz kredytów) wydatków majątkowych do roku 2030 wynosi 36,70 mln zł.

Przewiduje się, jednak, że zadania inwestycyjne finansowane będą nie tylko z budżetu gminy, a przede wszystkim ze wsparciem środków zewnętrznych: NFOŚiGW i WFOŚiGW, a także środków z budżetu Unii Europejskiej. Dodatkowe środki finansowe pochodzić będą od inwestorów zewnętrznych współfinansujących inwestycje i przedsięwzięcia, a także dodatkowych funduszy celowych (np. tzw. Funduszy Norweskich, Krajowego Programu Odbudowy itp.)

FUNDUSZE UNIJNE W PERSPEKTYWIE BUDŻETOWEJ 2021-2027

Porozumienie budżetowe zakłada, że wartość całego budżetu UE na lata 2021-2027 wyniesie 1,074 bln euro, a fundusz odbudowy o wartości 750 mld euro będzie składał się z: 390 mld euro w formie grantów, a 360 mld euro w formie pożyczek. Łączna wielkość budżetu unijnego na lata 2021-2027 wynosi ponad 1,8 bln euro. Z tej puli do Polski trafi 159 mld euro wsparcia, z czego 124 mld zostaną wydane w formie dotacji, a pozostała część jako niskooprocentowane pożyczki. W przeliczeniu na naszą walutę, łączna wysokość wsparcia, które trafi do Polski wyniesie 776 mld zł. Kwota ta obejmuje nie tylko obszar dotacji skierowanych do polskich przedsiębiorstw i samorządów, ale również politykę rolną (w tym dopłaty bezpośrednie), koszty administracyjne oraz wsparcia dla projektów strategicznych realizowanych na szczeblu centralnym. Środki po które Gmina Alwernia będzie mogła sięgnąć są związane z częścią budżetu poświęconego polityce spójności.

Polska będzie największym beneficjentem polityki spójności ze wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej i otrzyma 66,8 mld euro. Są to jednak środki mniejsze niż w perspektywie 2014-2020, które opiewały na kwotę 82,5 mld euro. Realnie więc, pula dostępnych w trybie konkursowym środków zmniejszy się o ok. 20%. Nie jest znany jeszcze jaka pula wskazanego budżetu ogólnokrajowego trafi do poszczególnych województw oraz jaki będzie maksymalny poziom dofinansowania projektów – w szczególności, czy z uwagi na mniejszy budżet na politykę spójności zmniejszona zostanie liczba dofinansowywanych projektów, czy też zmniejszeniu ulegnie poziom dofinansowania, tak aby wsparcie mogło trafić do większej liczby odbiorców – wstępnie, mówi się o maksymalnym, 70% poziomie wsparcia dotacyjnego). Znane są jednak obszary priorytetowe na które skierowane zostanie wsparcie.

Nowa perspektywa finansowa 2021-2027 koncentrować się ma na następujących celach:

- Cel 1 – bardziej inteligentna Europa (Smarter Europe).
- Cel 2 – bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa (a Greener, carbon free Europe).
- Cel 3 – lepiej połączona Europa (a more Connected Europe).
- Cel 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym (a more Social Europe).
- Cel 5 – Europa bliżej obywateli (a Europe closer to citizens) – zintegrowany i zrównoważony rozwój wszystkich typów terytoriów.

Cel 6 – Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.

Państwa członkowskie indywidualnie ustalać będą podział środków pomiędzy wskazane 6 celów – obszarów priorytetowych, z zastrzeżeniem jednak, że co najmniej:

35%

środków wydane zostanie w obszarze inteligentnych i nowoczesnych technologii (cel 1 – bardziej inteligentna Europa - *Smarter Europe*).

30%

środków wydanie zostanie w obszarze ochrony środowiska (cel 2 – bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa - *a Greener, carbon free Europe*).

Szczególna zmiana dotyczy środków związanych z ochroną środowiska. W perspektywie budżetowej 2014-2020, działania związane z odnawialnymi źródłami energii, obniżaniem emisji oraz ochroną środowiska mieściły się w obszarze tematycznym: „infrastruktura i środowisko”. W perspektywie 2021-2027, finansowanie inwestycji prośrodowiskowych będzie finansowane z odrębnej od infrastruktury puli środków. Zatem choć ogólnie pula dostępnych środków zmniejsza się o 20%, to w obszarze środowiska, klimatu i odnawialnych źródeł energii spodziewać się można znaczącego wzrostu wielkości funduszy, po które będzie można się ubiegać.

W ramach celu 1 – bardziej inteligentna Europa, wspierane będą takie inwestycje jak:

- działalność badawczo - rozwojowa przedsiębiorstw i konsorcjów z ich udziałem;
- inwestycje w infrastrukturę do wdrożenia wyników prac badawczo – rozwojowych;
- współpraca przedsiębiorstw z sektorem nauki i podmiotami sektora publicznego;
- ochrona własności intelektualnej;
- transfer technologii;
- inwestycje produkcyjne zwiększające zaawansowanie technologiczne (robotyzacja);

- zwiększanie zdolności przedsiębiorstw do tworzenia produktów i usług o potencjale eksportowym (poszukiwanie nowych rynków, rozwój produktów, zmiany modelu biznesowego);
- transformacja cyfrowa gospodarki.

W ramach celu 2 – bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa, wspierane będą takie inwestycje jak:

- działania poprawy efektywności energetycznej;
- rozwój odnawialnych źródeł energii;
- systemy magazynowania energii, rozwój lokalnych sieci przesyłu energii wraz z inteligentnymi systemami zarządzającymi (tzw. smart grids);
- działania związane z adaptacją do zmian klimatu, w tym przeciwdziałanie ryzykom klimatycznym;
- działania ochrony gospodarki wodnej (projekty wodociągowe i kanalizacyjne);
- działania wspierające gospodarkę o obiegu zamkniętym (odzysk odpadów);
- wspieranie bioróżnorodności;
- zielona infrastruktura w przestrzeni miejskiej;
- ograniczanie niskiej emisji.

W ramach celu 3 – lepiej połączona Europa, wspierane będą takie inwestycje jak:

- udoskonalanie sieci połączeń cyfrowych;
- wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej, stanowiących alternatywę dla komunikacji samochodowej;
- wsparcie dla inwestycji drogowych i kolejowych w szczególności o charakterze transgranicznym.

W ramach celu 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym, wspierane będą takie inwestycje jak:

- dostęp do usług społecznych i opieki społecznej, zwłaszcza dla osób zagrożonych wykluczeniem;
- poprawa jakości opieki zdrowotnej, w szczególności dla osób starszych (opieka geriatryczna);
- wspieranie zdecentralizowanych systemów opieki zdrowotnej (promowanie zdrowego trybu życia, częstej diagnostyki, podstawowej opieki zdrowotnej, bardziej niż dużych inwestycji w obiekty szpitalne);
- mieszkalnictwo społeczne;
- projekty edukacyjne, w szczególności wpisujące się w idee „uczenie się przez całe życie”.

W ramach celu 5 – Europa bliżej obywateli, wspierane będą takie inwestycje jak:

- rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- poprawa jakości i dostępności instytucji i usług publicznych,
- ochrona dziedzictwa kulturowego,
- rozwój lokalny (w szczególności poprzez lokalne organizacje społeczne).

W ramach celu 6 – Łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, wspierane będą inwestycje w takich obszarach jak:

- przywracanie do użyteczności terenów pogórnich i przemysłowych,
- podnoszenie i zmiana kwalifikacji osób tracących pracę w związku z transformacją energetyczną,
- utrzymanie i docelowo podniesienie stopy zatrudnienia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy w sektorach innych niż górnictwo i energetyka konwencjonalna,
- poprawa jakości powietrza i rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym,
- redukcja zagrożeń dla środowiska, takich jak obniżenie poziomu wód gruntowych czy susze.

Bieżące informacje o perspektywie budżetowej Funduszy Europejskich na latach 2021-2027 jest dostępna na stronie:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027>

FUNDUSZE NORWESKIE

Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG) są formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Islandię, Norwegię i Liechtenstein nowym członkom UE – kilkunastu państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim. Polska podpisała umowy międzyrządowe (Memoranda of Understanding) w sprawie III edycji funduszy norweskich i EOG (2014-2021) 20 grudnia 2017 r., otrzymując na ich mocy 809,3 mln EUR. Za wdrażanie funduszy norweskich w obszarze ochrony środowiska odpowiada NFOŚiGW w ramach następujących programów priorytetowych:

- Obszar Energia odnawialna, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne;
- Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej -szkół podstawowych i ponadpodstawowych;
- Rozwój wysokosprawnej kogeneracji przemysłowej i zawodowej;
- Budowa/modernizacja miejskich systemów ciepłowniczych oraz likwidacja indywidualnych źródeł ciepła;
- Budowa instalacji do wytwarzania paliwa (pelletów) z biomasy leśnej i agro.
- Wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych
- Budowa źródeł ciepła wykorzystujących energię geotermalną (geotermia głęboka);
- Podniesienie efektywności wytwarzania energii w istniejących małych elektrowniach wodnych.

Aktualne informacje o naborach dostępne są na stronie:

<https://www.eog.gov.pl>

FUNDUSZE NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udziela dofinansowania w formie dopłat, dotacji oraz pożyczek ze środków krajowych oraz unijnych (w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko). Beneficjentami mogą być: samorządy, przedsiębiorcy,

osoby fizyczne, państwowe jednostki budżetowe, uczelnie/ instytucje naukowo - badawcze, organizacje pozarządowe, inne podmioty.

Harmonogram naboru środków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, dostępny jest na stronie: <https://www.gov.pl/web/nfosisgw/>

W ramach programu ochrony atmosfery prowadzone są następujące nabory:

- SOWA – oświetlenie uliczne;
- GEPARD II – transport niskoemisyjny;
- Budownictwo energooszczędne;
- Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych;
- Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie;
- Samowystarczalność energetyczna;
- Budynki użyteczności publicznej o podwyższonym standardzie energooszczędności;
- Nabory związane z elektromobilnością.

ŚRODKI ZWIĄZANE Z ELEKTROMOBILNOŚCIĄ

Ustawa z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1565) zlikwidowała Fundusz Niskoemisyjnego Transportu, w ramach którego część środków z opłaty paliwowej trafiała na dofinansowanie zakupu pojazdów elektrycznych. Likwidacja funduszu nie znosi wsparcia w tym obszarze a stanowi jedynie włączenie środków na ten cel do budżetu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Aktualnie osoby zainteresowane zakupem pojazdów elektrycznych mogą ubiegać się o wsparcie w ramach trzech dedykowanych programów¹:

Mój elektryk – dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu osobowego o napędzie elektrycznym wykorzystywanych do celów prywatnych. Do rozdysponowania jest 37,5 mln zł ze środków NFOŚiGW. Osoby fizyczne mają szansę na dotacje do 18 750 zł, przy czym nie więcej niż 15% kosztów

¹<http://nfosisgw.gov.pl/o-nfosisgw/aktualnosci/art,1603,26-czerwca-o-900-start-naborow-do-nowych-programow-dt-elektromobilnosci.html>

kwalifikowanych. Cena nabycia pojazdu elektrycznego nie może przekroczyć 125 tys. zł.

eVAN – dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu dostawczego (kategoria pojazdów: N1). W ramach programu przewidziano dotacje do 30% kosztów kwalifikowanych (do 70 tys. zł) na zakup/leasing pojazdów elektrycznych oraz do 50% kosztów kwalifikowanych, lecz nie więcej niż 5 tys. zł na nabycie punktu ładowania o mocy do 22kW.

Kolibier – taxi dobre dla klimatu (program pilotażowy) – dofinansowanie zakup lub leasingu elektrycznych taksówek (kategoria pojazdów: M1) oraz ładowarek domowych typu wall box. Pilotaż skierowany jest do mikro, małych lub średnich przedsiębiorców, posiadających licencję na przewóz osób w transporcie drogowym. Wnioskodawcy mogą ubiegać się o dotację do 20% kosztów kwalifikowanych (maksymalnie 25 tys. zł, przy maksymalnym koszcie kwalifikowanym zakupu i montażu punktu ładowania 150 tys. zł).

Środki NFOŚiGW umożliwiają również wsparcie inwestycji jednostek samorządu terytorialnego, związanych z transportem zbiorowym w ramach programów:

- Zielony transport publiczny – dofinansowanie zakupu autobusów zero i niskoemisyjnych,²
- KANGUR – dofinansowanie zakupów przeznaczonych na dowożenie dzieci do szkół.³

ŚRODKI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie co roku określa listę przedsięwzięć priorytetowych wspieranych w nadchodzącym roku kalendarzowym. Informacja na ten temat publikowana jest na stronie internetowej WFOŚiGW: <https://www.wfos.krakow.pl> Wsparciu podlegają przede wszystkim inwestycyjne prośrodowiskowe związane z ochroną wód, atmosfery,

² <https://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/zielony-transport-publiczny-faza-i/nabor--zielony-transport-publiczny-faza-i/>

³ <http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/system-zielonych-inwestycji---gis/konkursy/kangur--bezpieczna-i-ekologiczna-droga-do-szkoly-2020/>

gospodarką ściekową oraz odnawialnymi źródłami energii. Wsparcie ze środków WFOŚiGW udzielane jest w formie pożyczki z możliwością częściowego umorzenia.

FUNDUSZ SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, którego łączny budżet wynosi 4,4 mld zł, będzie kluczowym narzędziem wspierania obszarów najbardziej dotkniętych skutkami transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej oraz zapobiegania pogłębianiu się dysproporcji regionalnych. Jego głównym celem będzie łagodzenie skutków transformacji poprzez finansowanie dywersyfikacji i modernizacji lokalnej gospodarki oraz łagodzenie negatywnych skutków dla zatrudnienia. Aby osiągnąć ten cel, Fundusz będzie wspierać inwestycje w dziedzinach takich jak łączność cyfrowa, czyste technologie energetyczne, redukcja emisji, regeneracja obszarów przemysłowych, przekwalifikowanie pracowników i pomoc techniczna.

Funduszem zostanie objęta zachodnia część województwa małopolskiego, a zakres wsparcia dotyczyć będzie:

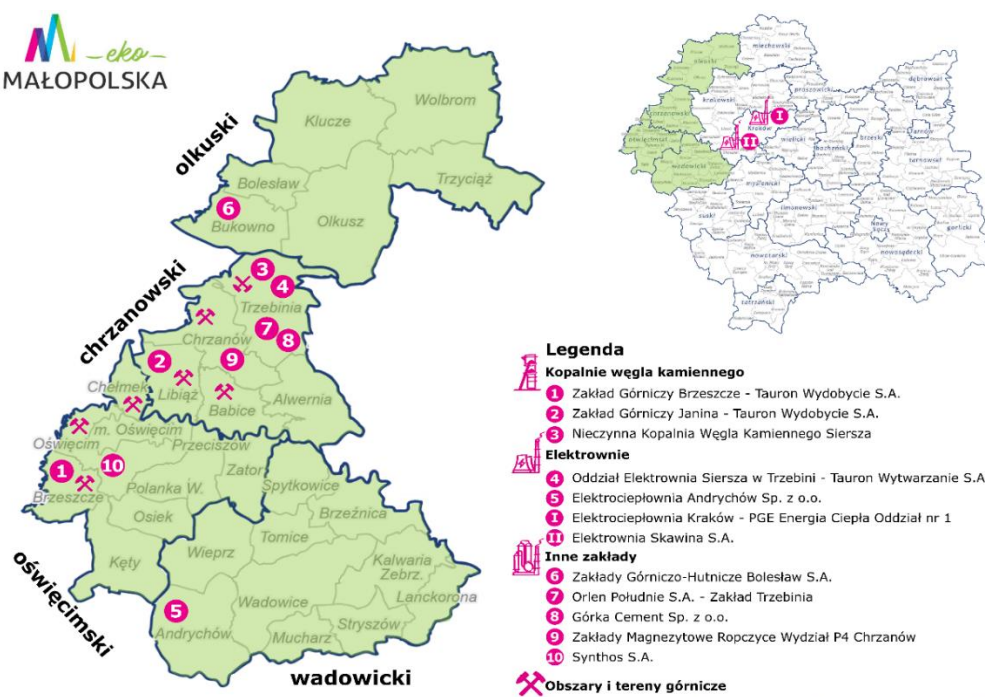

- Inwestycji produkcyjnych przedsiębiorstwach, w tym przedsiębiorstwach typu start-up, prowadzące do dywersyfikacji gospodarczej i restrukturyzacji ekonomicznej;
- Inwestycji w tworzenie nowych przedsiębiorstw, w tym poprzez inkubatory przedsiębiorczości i usługi konsultingowe;
- Inwestycji w działania badawcze i innowacyjne oraz wspieranie transferu zaawansowanych technologii;
- Inwestycji we wdrażanie technologii i infrastruktury zapewniających przystępną cenowo czystą energię, w redukcję emisji gazów cieplarnianych, efektywność energetyczną i energię ze źródeł odnawialnych;
- Inwestycji w zrównoważoną mobilność lokalną, w tym dekarbonizację lokalnego sektora transportu;
- Inwestycji w cyfryzację i łączność cyfrową;

- Inwestycji w regenerację, dekontaminację i renaturalizację terenów oraz projekty zmieniające ich przeznaczenie;
- Inwestycji we wzmacnianie gospodarki o obiegu zamkniętym w tym poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów i ograniczanie ich ilości efektywne gospodarowanie zasobami, ponowne wykorzystywanie, naprawy oraz recykling;
- Podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników i osób poszukujących pracy;
- Pomocy w poszukiwaniu pracy dla osób poszukujących pracy;
- Aktywnego włączania osób poszukujących pracy.

Punktem odniesienia dla przygotowania Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji w województwie małopolskim będzie Plan Sprawiedliwej Transformacji Małopolski Zachodniej, przyjęty przez Zarząd Województwa Małopolskiego w czerwcu 2021 r.

Warunki pomocy w ramach Funduszu nie są jeszcze znane, jednak należy spodziewać się, że wysokość pomocy i wielkość środków jakie otrzymają poszczególne podregiony i gminy w ramach Funduszu, powiązana będzie z lokalizacją miejsc zamieszkania osób pracujących w sektorze węgla kamiennego, elektrowniach konwencjonalnych oraz zakładach energochłonnych, których rentowność może zostać ograniczone przez transformację energetyczną. Lokalizacje tych obiektów ukazano na mapie zamieszczonej poniżej.

Rysunek 13: Powiaty województwa małopolskiego objęte wsparciem Planu Sprawiedliwej Transformacji (powiaty: olkuski, chrzanowski, oświęcimski i wadowicki), źródło: Uchwała Nr 1755/21 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 7 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 897/21 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia projektu Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji dla Małopolski Zachodniej

Plan Sprawiedliwej Transformacji Małopolski Zachodniej przewiduje następujące priorytety inwestycyjne:

Priorytet:	Typy operacji:
1.1. Rynek pracy wspierający transformację	– doradztwo zawodowe, rekwalifikacja, wsparcie w poszukiwaniu pracy i przepływie pracowników między pracodawcami, staże dla osób odchodzących z pracy w sektorze górniczym, okołogórniczym i firmach emisyjnych⁴ (GOE⁵); – szkolenia i kursy kwalifikacyjne oraz wsparcie doradcze, w tym w zakresie łączenia życia zawodowego z prywatnym, dla osób nieaktywnych zawodowo zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym z osobami odchodzącymi z pracy w firmach GOE; – system wsparcia dla osób zainteresowanych założeniem działalności gospodarczej (szkolenia, dotacje);
1.2. Edukacja wspierająca transformację	– organizacja dodatkowych zajęć szkolnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży oraz kształtowanie świadomości mieszkańców w celu przygotowania do udziału w transformacji energetycznej i inicjatywach dot. neutralności klimatycznej, zrównoważonej konsumpcji i gospodarki obieguowej;

⁴ Firmy emisyjne – firmy objęte systemem ETS oraz pozostali, emitenci gazów cieplarnianych (GHG)

⁵ GOE – sektor górniczy, okołogórniczy i firmy emisyjne

Priorytet:	Typy operacji:
	– podnoszenie kompetencji administracji lokalnej w celu przygotowania do udziału w transformacji energetycznej i inicjatywach dot. neutralności klimatycznej, zrównoważonej konsumpcji i gospodarki obieguowej; – infrastruktura nowoczesnego szkolnictwa zawodowego i ustawicznego;
1.3. Poprawa jakości życia mieszkańców jako element przeciwdziałania depopulacji	– animowanie aktywności mieszkańców, wspólnot lokalnych na rzecz rozwoju lokalnego i transformacji klimatycznej; – działania na rzecz zachowania więzi społecznych i lokalnej tożsamości kulturowej; – fundusz kompleksowych rewitalizacji byłych osiedli górniczych i przyzakładowych, w tym zagospodarowanie przestrzeni publicznych; – infrastruktura i usługi opiekuńcze na rzecz osób zależnych, w formie środowiskowej i stacjonarnej.
2.1 Rozwój lokalnych przedsiębiorstw	– wsparcie tworzenia i rozwoju firm prowadzące do tworzenia miejsc pracy – m.in. inkubatory, co-worki, strefy aktywności gospodarczej, parki technologiczne, programy akceleryacyjne dla mikro- i małych firm - w gminach z zatrudnieniem w przedsiębiorstwach; – wsparcie działań na rzecz pozyskiwania inwestycji tworzących miejsca pracy w gminach górniczych; – rozwój istniejących powiązań klastrowych opartych o lokalne potencjały i specjalizacje (rozwijanie potencjału endogenicznego);
2.2 Upowszechnienie gospodarki o obiegu zamkniętym	– wsparcie doradcze oraz inwestycyjne dla ograniczenia zużycia zasobów (w tym energii i wody) w procesach produkcyjnych i komunalnych – wsparcie dla wykorzystania gospodarczego odpadów, ścieków i osadów ściekowych oraz biomasy odpadowej do rekultywacji biologicznej i produkcji energii; – wspieranie projektów w obszarze recyklingu odpadów, w tym dotyczących organizacji lokalnego rynku ponownego ich wykorzystania na zasadzie „mój odpad twoim materiałem produkcyjnym” oraz systemów przetwarzania odpadów zielonych.
3.1 Efektywność energetyczna, przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu i wzrost wykorzystania lokalnego potencjału OZE	– wdrożenie rozwiązań w zakresie infrastruktury do produkcji energii z OZE, wytwarzania i magazynowania energii z OZE oraz rozwój obszarów zrównoważonych energetycznie (klastrow energii, spółdzielni energetycznych i wirtualnych elektrowni) i społeczności energetycznych; – zwiększenie wykorzystania OZE w ciepłownictwie systemowym oraz efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych opartych na źródłach kogeneracyjnych, OZE oraz rozwój i modernizacja lokalnych systemów ciepłowniczych.
3.2 Budowa zintegrowanego, nowoczesnego	– inwestycje w infrastrukturę zrównoważonej mobilności miejskiej z priorytetem dla ruchu pieszego i rowerowego;

Priorytet:	Typy operacji:
i zeroemisyjnego systemu transportowego	– budowa zintegrowanego, nowoczesnego i zeroemisyjnego systemu transportu publicznego wraz z niezbędną infrastrukturą (w tym rozwój technologii wodorowych).
3.3 Rewitalizacja terenów zdegradowanych oraz adaptacja obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu	– projekty mające na celu nadanie terenom i obiektom przemysłowym i pogórnictwu nowych funkcji społecznych, gospodarczych i przyrodniczych z zachowaniem wysokich standardów środowiskowych, w tym m.in.: ○ przygotowanie dokumentacji na potrzeby rewitalizacji terenów przemysłowych; ○ remediacja, renaturyzacja i rekultywacja terenów przemysłowych; ○ inwestycje w infrastrukturę przemysłową w celu dostosowania jej do pełnienia nowych funkcji (np.: gospodarczych, społecznych, kulturowych, turystycznych i środowiskowych); ○ kompleksowe działania na rzecz rozwiązywania problemów z dostępem do wody pitnej i podtopieniami będących konsekwencją zaprzestania eksploatacji złóż kopalin; ○ poprawa dostępności komunikacyjnej terenów rewitalizowanych. – tworzenie błękitno-zielonej infrastruktury w przestrzeni zurbanizowanej oraz na obszarach przemysłowych;

RZĄDOWY FUNDUSZ ROZWOJU DRÓG LOKALNYCH

Fundusz Dróg Samorządowych został powołany ustawą z dnia 23 października 2018 r. i funkcjonuje od 2019 roku. Wsparcie samorządów w ramach Funduszu zostało zaplanowane w perspektywie 10 lat (od 2019 do 2028 roku) w wysokości 36 mld zł. W 2020 r. Fundusz został przemianowany na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Lokalnych, a jego budżet zwiększono do 39 mld zł. Wsparcie w ramach funduszu otrzymać mogą przede wszystkim takie inwestycje jak:

- obwodnice w ciągu dróg wojewódzkich – dofinansowanie będzie przyznawane na realizację obwodnic na drogach wojewódzkich, na których odbywa się ruch tranzytowy, by odseparować go od ruchu lokalnego;
- budowa, przebudowa lub remont dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych;
- poprawa bezpieczeństwa pieszych na przejściach – w Polsce wskaźnik wypadków z udziałem pieszych jest wyższy niż średnia unijna i większości krajów UE; w funduszu wyodrębniona zostanie podkategoria zadań polegająca wyłącznie na poprawie bezpieczeństwa pieszych na przejściach (np. poprzez montaż progów zwalniających, zmianę geometrii pasa,

doświetlanie przejść dla pieszych wraz ze strefą oczekiwania, zawężanie jezdni w miejscu przejścia dla pieszych, bądź stosowanie azylów).

Dofinansowanie w ramach funduszy wynosi do 80% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Nabór na inwestycje prowadzony jest raz do roku.

11. UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW W OPRACOWANIU STRATEGII

W celu zbadania opinii mieszkańców na temat rozwoju gminy, w maju 2021 r. przeprowadzono badanie ankietowe z wykorzystaniem formularza elektronicznego.

Rysunek 14 Graficzne podsumowanie ankietyzacji

W ramach podsumowania przeprowadzonego badania ankietowego sporządzono Raport z ankietyzacji, którego wyniki stanowiły jedną z wypadkowych rekomendacji zawartych w Strategii.

Strategia Rozwoju Gminy Alwernia na lata 2022-2030 objęta została konsultacjami społecznymi, a następnie skorygowana o zgłoszone uwagi.

Podsumowanie konsultacji społecznych oraz wynikające z nich zmiany w dokumencie wskazano w Sprawozdaniu z przebiegu i wyników konsultacji, stanowiącym załącznik do Strategii.

12. ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stanowi, iż przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt:

- 1) koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planu zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony;
- 4) dokumentu innego niż wyżej wymienione oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa art. 57 przytoczonej ustawy, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień

danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przewidziane do realizacji działania nie mają charakteru dużych inwestycji infrastrukturalnych i nie znajdują się na liście przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Tym samym, stwierdzić można, że Strategia Rozwoju:

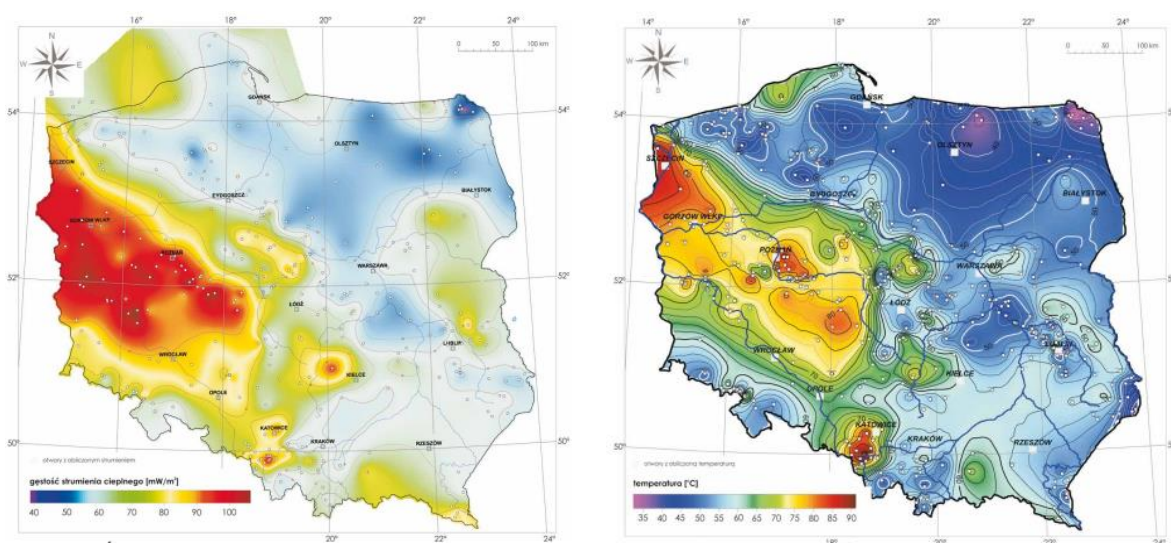
- nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- realizacja ustaleń dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na obszar NATURA 2000,
- realizacja dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Dla przyjęcia dokumentu nie jest zatem konieczne przeprowadzanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

13. POTENCJAŁ GEOTERMALNY GMINI ALWERNIA

Wody termalne stanowią cenny surowiec wykorzystywany w wielu dziedzinach gospodarki krajowej. W Polsce do najbardziej perspektywicznych obszarów pod względem ujmowania i zagospodarowania wód termalnych należy Podhale oraz rejon ciągnący się od Szczecina aż po Góry Świętokrzyskie, gdzie największe korzyści przyniesie eksploatacja wód z poziomów dolnej kredy i dolnej jury. Wymienione obszary posiadają dobre rozpoznanie warunków hydrogeologicznych. W Karpatach poza Podhalem obszary perspektywiczne występują w obrębie zbiornika dewońsko-karbońskiego i zbiornika mioceńskiego, górnej kredy i środkowej jury. Sudety wraz z przedgórzem zaklasyfikowano w całości jako obszar perspektywiczny dla ujmowania wód termalnych. W Sudetach strefami szczególnie predysponowanymi do występowania wód termalnych są głębokie rozłamy tektoniczne.

Na rysunku poniżej przedstawiono mapę gęstości strumienia ciepłego oraz temperaturę na głębokości 2000 m w skali kraju.

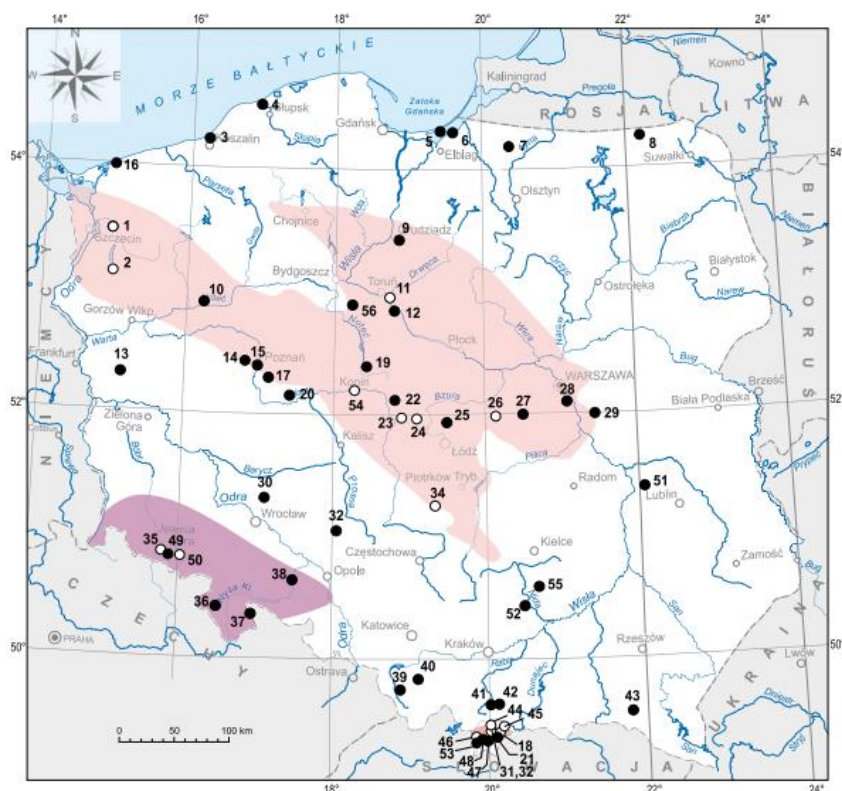
Rysunek 15 Mapa gęstości strumienia ciepłego oraz temperatura na głębokości 2000 m w skali kraju. Źródło: Szewczyk, 2010

Gmina Alwernia potencjalnie więc może znajdować się na obszarze perspektywicznym dla poszukiwania i ujmowania wód termalnych. Najbliżej zlokalizowaną działającą instalacją geotermalną jest geotermia wykorzystywana w Ustroni, instalacja położona w odległości ok. 60 km w kierunku południowo-zachodnim od Gminy Alwernia oraz geotermia

w miejscowości Busko, położona w odległości ok. 90 km kierunku północno-wschodnim od Gminy Alwernia. Najbliższy realizowany obecnie projekt geotermalny znajduje się w miejscowości Cudzynowice w odległości ok. 70 km w kierunku północno-wschodnim.

W regionie Gminy Alwernia, wykonano analizę wykorzystania wód geotermalnych. Dla miasta Pilzno, znajdującego się w odległości około 120 km w kierunku wschodnim, wykonano otwór wiertniczy o głębokości ponad 2000 m w 1987 r. Jego wykonanie związane było z zamiarem rozpoznania i eksploracji węglowodorów. Dane geologiczno-techniczne otworu „Pilzno-36” oraz jego planowana rekonstrukcja wskazuje na możliwość eksploatacji z utworów mioceńskich wód geotermalnych. Ponadto analiza techniczno-ekonomiczna wskazała na opłacalność przedsięwzięcia polegającego na wykorzystaniu ciepła wód geotermalnych w powyższym rejonie.

Obecnie na terenie kraju występuje 56 otworów z udokumentowanymi zasobami eksploatacyjnymi wód termalnych wykaz otworów w skali kraju z udokumentowanymi zasobami geotermalnymi przedstawiono na rysunku poniżej.

Rysunek 16 Mapa z udokumentowanych otworów z zasobami eksploatacyjnymi wód termalnych. Źródło: www.pgi.gov.pl

Geotermia niskotemperaturowa potencjalnie może znaleźć zastosowanie na obszarze Gminy, w tym celu rozważyć należy przeprowadzenie badań geologicznych i test przewodnictwa cieplnego gruntu (TRT), w celu określenia współczynnika mocy cieplnej gruntu, co stanowić będzie analizę opłacalności i wykonalności ciepłowni geotermalnej.

14. SYSTEM REALIZACJI I MONITOROWANIA STRATEGII

Instytucje i podmioty, zaangażowane w proces wdrażania strategii można podzielić na trzy główne grupy

1. sektor publiczny – władze samorządowe, Urząd Miejski, Radni Rady Miejskiej w Alwerni;
2. sektor biznesowy – przedsiębiorcy, organizacje otoczenia biznesu, stowarzyszenia przedsiębiorców i pracodawców;
3. sektor społeczny – mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni i osoby publiczne;

Sektor biznesowy i społeczny mają charakter uzupełniający realizację Strategii – o kształcie i rozwoju miasta nie decydują bowiem wyłącznie inwestycje publiczne, ale również aktywność mieszkańców, społeczne działania przedsiębiorców, a także kapitał inwestorów zainteresowanych lokowaniem swoich przedsięwzięć na terenie gminy (zarówno tych o charakterze gospodarczym, jak i mieszkaniowym – deweloperskim). Kluczową rolę w realizacji strategii, zdecydowanie pełni sektor publiczny, który odpowiedzialny jest za instytucjonalne przyjęcie Strategii, a następnie jej wdrożenie, monitoring, ewaluację oraz w razie stwierdzenia takiej potrzeby – aktualizację.

ETAP WDRAŻANIA I PRZYJMOWANIA STRATEGII

Wdrażanie Strategii to etap polegający na przyjęciu dokumentu do realizacji przez Gminę Alwernia. Za przygotowanie projektu dokumentu odpowiada Zespół ds. Strategii Rozwoju, współpracujący z wykonawcą dokumentu: przedsiębiorstwem Energia dla Miast Sp. z o.o. z Mikołowa.

Projekt dokumentu poddany został konsultacjom społecznym, a po ich przeprowadzeniu – skorygowany projekt dokumentu wraz z protokołem rozpatrzenia zgłoszonych uwag skierowany został do prezentacji na sesji Rady Miejskiej.

RADA MIEJSKA ALWERNI – ODPOWIEDZIALNA JEST ZA:

- Przyjęcie Strategii do realizacji;
- zatwierdzenie ewentualnych zmian w zapisach Strategii wynikających ze zgłoszonych uwag;
- powierzenie wykonania przyjętej uchwały Burmistrzowi Gminy Alwernia.

ETAP REALIZACJI STRATEGII

Realizacja strategii to etap polegający na realizacji zadań i celów wskazanych w dokumencie. Za działania w tym etapie odpowiedzialny będzie Burmistrz Gminy Alwernia oraz Urząd Miejski.

BURMISTRZ GMINY ALWERNIA I URZĄD MIEJSKI

– ODPOWIEDZIALNI BĘDĄ ZA:

- nadzór nad realizacją działań przyjętych w Strategii;
- zapewnienie środków finansowych na realizację działań wynikających ze Strategii poprzez uwzględnienie ich w budżecie i Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz pozyskiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania (dotacji i dofinansowań zewnętrznych);
- współpracę z partnerami społecznymi i gospodarczymi.

ETAP MONITOROWANIA STRATEGII

Przyjęte w Strategii cele mają charakter niemierzalny – obrazują pewien stan docelowy, jaki osiągnąć powinna Gmina Alwernia. Weryfikacja postępów we wdrażaniu Strategii umożliwiać będą wskaźniki monitorowania.

Przewiduje się monitorowanie strategii co 3 lat w formie Raportu z wdrażania Strategii:

1. w roku 2025 – pierwszy raport za okres 2022 – 2024,
2. w roku 2028 – drugi raport za okres 2025 – 2027,
3. w roku 2031 – raport końcowy z realizacji Strategii za lata 2028 – 2030.

W raportach znaleźć powinny się informacje o postępie we wdrażaniu Strategii, w szczególności:

- Zrealizowane działania w okresie raportowania;
- Informacja o poniesionych wydatkach budżetowych i pozyskanych środkach zewnętrznych na realizację Strategii;
- Wpływ zrealizowanych działań na cele Strategii;
- Zidentyfikowane przeszkody i problemy w realizacji działań zawartych w Strategii (wraz z rekomendacjami dotyczącymi ich rozwiązania);
- Rekomendacje w zakresie aktualizacji listy działań (wykreślenie działań, których realizacja jest niezasadna bądź niemożliwa, dodanie nowych działań wpływających pozytywnie na założone cele Strategii);
- Opinie mieszkańców w zakresie realizacji Strategii (w przypadku ich pojawienia się).

Sporządzenie raportów będzie miało charakter kompleksowego podsumowania stopnia realizacji Strategii w okresach raportowania oraz od roku odniesienia (danych zawartych w diagnozie).

AKTUALIZACJA STRATEGII

Inicjatywę aktualizacji Strategii posiada Burmistrz Gminy Alwernia. Aktualizacja następuje w analogicznym trybie co pierwotne przyjęcie dokumentu. Wymaga więc:

- Przygotowania projektu aktualizacji;
- Poddanie projektu dokumentu konsultacjom społecznym;
- Przedstawienie projektu wraz z protokołem z konsultacji społecznych Radzie Miejskiej, celem przyjęcia zmiany w drodze uchwały.

AKTUALIZACJA POZOSTAŁYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Strategia jest dokumentem ramowym, wyznaczającym kierunek i cel rozwoju gminy. Jej ogólne, kierunkowe zapisy wymagają jednak konkretyzacji w odniesieniu do konkretnych zadań, ale i uszczegółowienia na poziomie innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu gminnym. W tabeli wskazanej poniżej określono zakres dokumentów, które powinny zostać poddane aktualizacji po przyjęciu Strategii.

Tabela 3 Zestawienie wymogów aktualizacyjnych dla dokumentów strategicznych gminy

Lp.	Obszar	Obecnie obowiązujący dokument	Proponowana aktualizacja
1.	Środowisko	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Alwernia	Art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych. Ponieważ Gmina Alwernia nie posiada Programu Ochrony Środowiska, należy rozważyć konieczność jego opracowania.
2.	Środowisko	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Alwernia na lata 2016-2020	Z uwagi na koniec okresu obowiązywania Planu, należy rozważyć zasadność opracowania nowego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Z uwagi jednak na brak informacji dotyczących tego, czy dokument ten będzie wymagany do ubiegania się o środki finansowe w perspektywie 2021-2027, z decyzją tą należy wstrzymać się do czasu pojawienia się ostatecznych zasad współfinansowania inwestycji ze środków UE oraz pierwszych naborów konkursowych
3.	Rewitalizacja	Program Rewitalizacji Gminy Alwernia na lata 2016-2020	Z uwagi na koniec okresu obowiązywania Programu, należy rozważyć zasadność opracowania nowego Programu Rewitalizacji. Z uwagi jednak na brak informacji dotyczących tego, czy i jakie środki w perspektywie budżetowej Unii Europejskiej 2021-2027 będą przeznaczone na rewitalizację, z decyzją tą należy wstrzymać się do czasu pojawienia się ostatecznych zasad współfinansowania inwestycji ze środków UE oraz pierwszych naborów konkursowych.
4.	Społeczeństwo	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Program przyjmowany jest corocznie, w związku z czym podlega on regularnej aktualizacji.
5.	Społeczeństwo	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii	Program przyjmowany jest corocznie, w związku z czym podlega on regularnej aktualizacji.

Lp.	Obszar	Obecnie obowiązujący dokument	Proponowana aktualizacja
6.	Społeczeństwo	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020	Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Z uwagi na zakończenie perspektywy obowiązywania dokumentu konieczne jest opracowanie nowego Programu.
7.	Społeczeństwo	Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Alwernia	Zgodnie art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, Rada gminy wypełniając obowiązek, o którym mowa w art. 11 ust. 1, określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Program przyjmowany jest corocznie, w związku z czym podlega on regularnej aktualizacji.
8.	Energia	Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Alwernia	Zgodnie z art. 19 ustawy 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne, wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Projekt Założeń sporządza się co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Gmina Alwernia nie posiada Projektu założeń do planu zaopatrzenia, należy rozważyć konieczność jego opracowania.
9.	Energia	Strategia Rozwoju Elektromobilności / Plan Zrównoważonej Mobilności	Gmina nie posiada odrębnego dokumentu strategicznego w tym obszarze. W przypadku ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe na cele związane z zero- i nisko-emisyjnym transportem może pojawić się konieczność opracowania i przyjęcia Strategii Rozwoju Elektromobilności lub Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej.
10.	Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Aktualnie obowiązujący dokument pochodzi z 1999 r. (uchwała nr 9/98/99 Rady Miejskiej Alwerni z dnia 22 grudnia 1999 roku w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy) i choć jest on regularnie aktualizowany rozważyć należy opracowanie nowego Studium, celem dostosowania go do aktualnych wymagań prawnych (np. uwzględnienie obszarów, w których możliwa będzie budowa komercyjnych instalacji odnawialnych źródeł energii).
11.	Planowanie przestrzenne	Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego	Obszar gminy objęty jest w całości Planami Miejscowymi, które podlegają bieżącej aktualizacji.
12.	Ochrona zabytków	Gminny program opieki nad zabytkami na terenie Gminy	Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest odpowiedzialny za

Lp.	Obszar	Obecnie obowiązujący dokument	Proponowana aktualizacja
		Alwernia wraz z Gminną Ewidencją Zabytków	opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami. Program sporządza się na okres 4 lat. Program przyjmuje rada, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Gmina Alwernia nie posiada programu opieki nad zabytkami, w związku z czym należy rozważyć konieczność jego opracowania.
13.	Finanse publiczne	Budżet gminy	Budżet przyjmowany jest corocznie, w związku z czym podlega on regularnej aktualizacji.
14.	Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa	Wieloletnia Prognoza Finansowa podlega regularnej aktualizacji. Dążyć należy do uwzględnienia w niej zadań określonych w Strategii, celem zabezpieczenia środków finansowych niezbędnych do ich realizacji.
15	Drogi publiczne	brak	Z uwagi na problem dostępności do dróg publicznych oraz uregulowania stanu dróg, rozważyć należy opracowanie Planu rozwoju sieci dróg gminnych, którego przedmiotem byłaby inwentaryzacja stanu obecnego oraz program uporządkowania sytuacji drogowej w gminie.

SPIS TABEL

Tabela 1: Tabela wskaźników monitorowania celów Strategii.....	72
Tabela 2 Zestawienie wymogów aktualizacyjnych dla dokumentów strategicznych gminy	102

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1: Mapa Alwerni	5
Rysunek 2 Mapa Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, źródło: Strategia Rozwoju Województwa "Małopolska 2030"	15
Rysunek 3 Obszary cenne przyrodniczo, źródło: Strategia Rozwoju Województwa "Małopolska 2030"	16
Rysunek 4 Mapa obszarów transformacji energetycznej, źródło: Strategia Rozwoju Województwa "Małopolska 2030"	20
Rysunek 5 Działki inwestycyjne przy węźle Rudno	25
Rysunek 6 Instalacja agrofotowoltaiczna	25
Rysunek 7: Wizja Alwerni w 2030 r. (źródło: Raport z ankietyzacji przeprowadzonej na potrzeby opracowania dokumentu pn. „Strategia rozwoju Gminy Alwernia na lata 2022-2030”).....	28
Rysunek 8 Mapa obszarów o znaczącym potencjale turystycznym i przemysłowym	76
Rysunek 9 Mapa obszarów krajobrazowych i prawnie chronionych na terenie gminy.....	77
Rysunek 10 Budżet i wydatki majątkowe w latach 2015-2020	79
Rysunek 11 Prognoza budżetu i wydatków majątkowych w latach 2021-2027	80
Rysunek 12: Powiaty województwa małopolskiego objęte wsparciem Planu Sprawiedliwej Transformacji (powiaty: olkuski, chrzanowski, oświęcimski i wadowicki), źródło: Uchwała Nr 1755/21 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 7 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 897/21 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia projektu Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji dla Małopolski Zachodniej	90
Rysunek 13 Graficzne podsumowanie ankietyzacji	94
Rysunek 14 Mapa gęstości strumienia ciepłego oraz temperatura na głębokości 2000 m w skali kraju. Źródło: Szewczyk, 2010	97
Rysunek 15 Mapa z udokumentowanych otworów z zasobami eksploatacyjnymi wód termalnych. Źródło: www.pgi.gov.pl	98